

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog »Sokolska Prosveta«

God. III. - Broj 13

Ljubljana,
24. marta
1932

Izlazi svakog četvrtka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Franciškanska ulica 6, telefon broj 2177, uprava u Narodnom domu, telefon broj 2543 - Ljubljana • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

Srećan Uskrs!

Svoj braći i sestrama, pretplatnicima, saradnicima, oglasivačima i prijateljima našega lista želimo srećne i vesele uskrsne praznike!

Uredništvo i uprava

Da li je potrebna izmena pravila u našoj organizaciji

Pred glavne godišnje skupštine sokolskih župa izašla su neka važna pitanja naše organizacije. Ova će doći i pred skupštinu Saveza. Ta pitanja stoje u tesnoj vezi s našim sokolskim radom od osnutka Sokola kraljevine Jugoslavije. Mislim, da je dužnost naša o tim pitanjima da malo podrobnije diskutujemo.

Na svetu nije ništa savršeno. I sam naš veliki učitelj Tyrš postavio je kao načelo »večno nezadovoljstvo i težnju za savršenstvom«. Ni naša pravila nisu savršena. Jedna naša župa javila se s predlogom da se reorganizuje članstvo kao što je to pre bilo. Druga župa hoće da iznese predlog, da se Sokolstvo povratni na prvašnje demokratsko uređenje, koje bi se sastojalo u slobodnom biranju društvenih, župskih uprava, kao i savezne. Svaka župa će sigurno svoj predlog obrazložiti i dokumentirati činjenicama, zašto traže tu izmenu. Mislim, da su oba predloga u tesnoj vezi, te se jedan ne da odvojiti od drugoga.

Da, bio bi to demokratski princip, prepustiti članstvu koje poznaje rad svojih članova da bira baš one u upravu, koji svojim sokolskim radom garantiraju napredak u svakom pravcu. Župska uprava često puta koleba, kome će prepustiti upravu društva, ako se pojave dve ili više struja među članstvom. A baš u zadnje vreme pokazalo se, da takove nove struje niču kao gljive. Zbog čega?

Do sada smo čuli mnogo glasova s raznih strana, da se u naše redove uvuku mnogo članova, koji su, ne shvaćajući pravu sokolsku misao, ne pojimajući bratstvo i ljubav, ne poznajući društvena pravila, u mnogo slučajeva ukočili ceo društveni rad za više meseci, a ponekad doveli u pitanje i sami opstanak društva. Oni su koristeći se društvenim pravilima na glavnim godišnjim skupštinama, ne bazirajući se na sokolska načela (jer njima i nisu zadoreni), već na lične motive i ambicije, napadali društvenu upravu samo zato, da uvuku unutra ili sebe ili svoje sumišljenike nesokole, a da istisnu prave sokolske radnike. Iako je takova struja ličnosti u manjini, ona pobeđuje. A župa što će na to? Može da poništi izbor i da ponovno sazavlje glavnu skupštinu ili da sama menja pojedina lica. To može. Ali u mestu već se stvara nezadovoljstvo. Petar neće da saraduje s Pavlom, istupa iz odbora, sokolski radnici nađu se sa ljudima koji nisu za to, jer nisu usisali u krv požrtvovnost, ljubav,

bratstvo, rad za opće dobro bez koristi i slave. Sokolski rad se ukoči i strada. Ovo se isto događa i s izborom župskih odbora. Ljudi po ličnom položaju zauzimaju neka mesta a ne po sokolskim kvalifikacijama. To ne sme da bude.

Kazao sam, da ova pitanja, naime slobodan izbor uprava i reorganizacija članstva, tako su usko spojena i povezana, da se jedno od drugoga ne mogu odeliti, jer dobra uprava biće samo onda, ako je izabere svesno članstvo. Župa takovu upravu mora da potvrdi. Zato je mislim još važnije pitanje članstva. Mi imamo redovno i vanredno članstvo. Svaki ima ista prava nakon šest meseci pokušajnog članstva, pošto se smatra, da se je kroz to vreme upoznao sa sokolskim pravilima i sokolskom ideologijom, da je postao svestan naš brat. Ali koliko ih ima takovih? I zato mi na ovome mestu često čujemo parolu: više sokolske svesti. I zato naš prosvetni odbor preporučuje idejne škole za novo članstvo i obećava i jednu knjigu. Stavimo ruku na srce pa recimo, jesu li se mogle provesti te idejne škole? Hoće li pomoći ta nova knjiga koju će svaki član biti obavezan da nabavi? Sumnjam. Možda ću preterati ako kažem da mi idemo pomalo u čor-sokak. Pitanje budućnosti Sokolstva nije u nesvesnim masama. Svaka ideja dobro shvaćena napreduje iako pomalo, ali stalno. Trebalo bi postaviti pravilo, da se ni jedan član ne sme primiti pre nego što obavi neki ispit. Jer danas ima i starišina društava koji nemaju pojma o Sokolstvu, zato se po zemlji na više mesta vuku sokolska krila. Pa još dobije i značku, a ne zna koji ona ima simbol za Sokola.

Mi imamo lep broj Sokola-heroja, koji snagom svoje vere neumorno rade, bore se za čisto sokolsku ideju, vode za sobom slabe, ali ni oni nisu svemogući. Često nailaze na zapreke koje bi se lako mogle mimoići. A ovim borecima treba pomoći, treba reorganizirati u prvom redu članstvo. Sa ovim mišljenjem uveren sam da će se složiti mnoga sokolska braća. U redovno članstvo s pravom glasa imali bi da stupe svi vežbači, društveni funkcioneri, kao i oni koji su pre bili za tri godine vežbači ili društveni funkcioneri. Ostalo članstvo može samo da pomaže i savetuje.

Razmislimo o tome, braćo!

Ivanko Bendiš — Kotor.

Sokolski moral

Poznato nam je svima da se radanjem proizvode čovečja vrsta i umnožava ljudski rod na zemljinoj površini. Sve što je oko nas na zemlji, pod zemljom i u vazduhu, sve to na smenu služi nama, gospodari našim životom ili pak ruši naš čovečji oblik u prah i pepeo.

Ta naizmenična i protivrečna uloga jednih i istih darova prirode je uzrok ograničenosti našega života, izvor raznovrsnih događaja utkanih u naš životni tok. Iz njih niču i bujaju najrazličitija osećanja koja nas nose do groba. Pomenuti uzroci u raznom razdoblju našega života stvaraju u nama raznolik raspoloženja koja nas do oduševljenja vezuju za život smatrajući zemlju za raj ili kroz zaočaranje ubija nam volju na život s verom da je zemlja dolina suza, bola i patnje.

Svi smo se mi kroz svoje lično iskustvo upoznali sa sledećom istinom: Ma kako živeli, bilo da živimo u izobilju i zadovoljstvu ili pak u oskudici i patnji, svi bez razlike strahujemo i od same pomisli, da svaki budući trenutak dana, sedmice, meseca i godine

krije neki uzrok koji će iznenada i neizbežno okončati našu zemaljsku ulogu.

Taj strah potiče iz životnog nagona koji se žilavo i uporno opire satiranju čovečje vrste. Pomenutim životnim nagon i u najtežim životnim okolnostima miri nas s neizbežnim nedaćama i dočarava nam sliku lepše budućnosti. Iz takog nagona se rađa i ona snaga kojom upravljamo svoj životni brod kroz sve životne bure i pobeđonosno nas nosi luci zatišja, odmora i zadovoljstva.

Samo ogromna snaga životnog nagona da se čovečja vrsta sačuva, sposobna je bila skinuti veo nemara s čovečjeg uma i dala je čoveku potstrek za borbu i pokrenula čoveka na rad, putem čega je pronašao sva ona raznovrsna sredstva i načine pomoću kojih se život što bolje obezbeđuje i produžuje vek naraštajima koji na smenu pristižu.

Eto, taj silni životni nagon nagao je čoveka da se u kočac hvata sa svima silama u sebi i oko sebe, a koji kao laži gospodari ruše čovečji život, te

Savezna prednjačka škola za članice u Ljubljani na smučarskom fečaju u Račama (14-28 II 1932)

ih svojom umešnošću i dovrtljivošću pretvara u dobre sluge svoga života. Samo neiscrpn životni nagon privoleo je čoveka da se s čovekom udruži u zajednice kao što su: porodica, društvo i država.

Da bi život u tim zajednicama bio što snošljiviji na osnovu životnog iskustva zavedeni su izvesni običaji, stvoreni su naročiti zakoni koji ravnanje odnose članova zajednice. Ti običaji i zakoni, to su moralni običaji i zakoni.

Što je moral?

Moral je sve ono što služi i diže život pojedinaca tako, da se time ne štete interesi postojećih ljudskih zajednica. Iz toga izlazi da su moralni zakoni i običaji žila kucavica porodice, društva i države. Moralne vrline stiču se vaspitanjem, što znači da od moralnog zavisi visina čovečnosti u našem porodičnom, društvenom i državnom životu. I moralni zakoni i običaji podležu promeni, kao i sve drugo što je čovek izmislio i pronašao za svoju sigurnost, udobnost i zadovoljstvo.

Sada da vidimo kakav treba da je život u jednoj moralno zdravoj porodici prema postojećem moralnom zakonu i običaju. I jednoj takoj porodičnoj zajednici roditelji su dužni podesti svoje ponašanje tako, kako bi služili za uzor svojoj deci i time zaslužili puno poštovanje svoje dece. Dalje, dužni su vaspitati ih za čestite, poštene i ispravne građane i građanke. Dužni su u deci razvijati svest o porodičnoj pripadnosti, da su sinovi i kćeri svojih roditelja, te na taj način braća i sestre. Taj odnos zahteva da između sebe gaje trpeljivost, snošljivost, pravičnost, poštovanje čovečjeg dostojanstva, bespolnu ljubav i poverenje. Roditelji imaju prirodno pravo izgrađivati i svest o zajedničkim interesima, koja se izražava u neophodnoj potrebi življenja za porodicu, kao što će to činiti porodica za svakog porodičnog člana posebice. Taj život se ispoljava u sporazumno, složnom radu i ugušivanju svih loših strasti, a koje bi u protivnom slučaju mogle škoditi ugledu kako svoje, tako isto i svake druge porodice, te time pasti pod osudu javnog mnjenja i kaznu postojećeg državnog zakona. Samo ovako moralno zdrave porodice su uzor razumnom organizovanju društvenog i državnog života, a njihovi članovi potstrekaci i nosioci reda i poretka, stvaraoci kulture i civilizacije.

Sada da osmotrimo naš društveni život. Sa strepnjom i bolom u duši moramo priznati da se na svakom koraku primećuje moralna oronulost, da piriraju razvrat, pokvarenost, prevare, pronevere, nepoverenje, krađe, ubistva, laž i intriga. Svi znamo da su to znaci društvene bolesti i to zarazne, koja se kao oluja brzo širi i nosi u svoj vrtlog sve što joj stoji na putu i leži na domaku. Niko nije siguran za sebe i svoje. Ovo i ovakvo stanje nalaze nam da neodložno potražimo lekara tog društvenoj zarazi. — Ta ko su lekari toj bolji i koji će lekovi s uspe-

hom izlečiti savremeni bolesni društveni organizam?

Lekari su sokolska društva, a lekovi sokolski moral. Jest, sokolski moral koji je izgrađen po uzoru moralno zdrave porodice. Sokolstvo, kao lekar bolesne društvene zajednice, želi kroz sokolski moral izlečiti, osvežiti i obnoviti naš društveni život. Želi preobraziti krug našega mišljenja i postaviti savremeniji životni smisao da smo svi braća i sestre, sinovi i kćeri majke Jugoslavije. Zbog toga sokolsko »brate« i »sestro« nije prazan zov, no dubok disciplinski smisao koji nam nalaže živeti i raditi tako, kako bi naši pojedinačni interesi bili u skladu s interesima porodice, društva i države.

Izneti životni cilj poriče sokolsko ime i pripadnost sokolskom udruženju svakoj onoj osobi, koja je Soko ili

Sokolica sama zbog lepe sokolske odore, sokolskih sletova i ostalih preimudstva u društvu i državi, a koja se posredstvom sokolskog članstva uživaju. Unapred postavljene životni smisao zahteva od svakog člana i članice da su Sokoli i Sokolice sejači: morala, ljubavi, trpeljivosti, snašljivosti, pravičnosti, radnosti i solidarnosti. Očekujući da sami od sebe izgrade plemenite osobe, granitne karaktere, pregarace za opšte dobro i graditelje što čovečnije, rasno jugoslovenske, kulture i civilizacije.

Samo Sokoli i Sokolice ovakvih svojstava mogu se smatrati za plodonosne vrtlare svakog čovečnog napretka i blagostanja. Samo od takve sokolske braće i sestara postaju lučonoše svetskog poretka i mira.

Vukosava J. Stajić — Srbobran.

IX svesokolski slet u Pragu

Trpeza za 50.000 ljudi

Pripreme prehranbenog oteka

Prehranbeni oteak koji se ima da brine za zajedničku prehranu vežbača, vodi štapski kapetan br. V. Pipla, koji je o tome izjavio uredniku »Prager Presse« o radu tog oteka među ostalim sledeće:

Radi se o prehrani učesnika sleta i to u prvom redu o zajedničkoj prehrani na samom sletištu, ali i o prehrani u gostinama i restoranima po gradu.

Dosada primili smo oko 50.000 prijava za zajedničku prehranu, dakle mnogo više nego za slet 1926 godine, kada smo imali na prehrani 30.000 učesnika. Na stadionu postavili smo 12 velikih kuhinja, koje će moći pripremiti svaka po 2000 obeda za vreme od 1-2 sata.

Iz česa će se sastojati sokolski obed? Iz juhe, porcije mesa i variva. Razume se, da će biti i kvalitet i kao kvantum porcija tačno određeni, pa će se na ovo strogo paziti preko naročitih kontrolnih organa. Cena obedu biće po prilici prema današnjem stanju cena životnih namirnica 3-50 Kč, dakle oko 6 dinara. Obed po količini i kakvoći proračunan je za odraslog čoveka i s naročitim obzirom na napore vežbača. Prehrana neće biti u vlastitoj režiji ČOS, nego će se raspisati natečaj, te će se ustupiti onom natecatelju, koji će uz najpovoljniju cenu moći da

pruži i najbolju hranu. Pre nekoliko dana raspisan je natečaj za nabavu 10.000 tanjira i 10.000 zdelica. Medutim ipak izgleda, da će to biti premalo, jer ćemo otprilike trebati oko 15.000 tanjira i isto toliko zdelica. Pribor (nož, viljušku i žlicu) mora svaki učesnik doneti sobom.

K prehrani spada također i zautrak, koji će se članstvu pripremiti u zgradama, gde bude smešteno, odnosno u blizini, kao i na sajmištu gde će se nalaziti ogromni logor za 12.000 Sokola. Večere neće biti zajedničke, jer se svakome prepušta da večer upotrebi za svoju zabavu.

Zautrak i ručak neće se naplaćivati u gotovu, nego blokovima, koje će svaki učesnik nabaviti preko svog društva. Time će se i ubrzati samo deljenje jela.

Ukoliko će se na sletištu nalaziti još i bifeji, pivnice i restorani, to će i u njima biti cene regulirane naročitim ugovorom. I kod njih će kontrolni organi strogo paziti na mere i kakvoću.

Stupićemo u dogovor i sa restoranima u čitavom gradu, da će izdavati sokolski obed u poseban popust, t. j. za 4-5 Kč. Svi oni restorani s kojima se postigne sporazum imaće na pozovima izveštene tablice s natpisom: Zde se prodava sokolski obed (ovde se dobiva sokolski obed).

Sokolski slet kao monstre-zvučni film

Samo se po sebi razume, da se je mislilo i na to, da se scene sleta i filmuju te da se pomoću filma sokolsko ime pronese po čitavom svetu. Sada, kada se većinom sve snima kao zvučni film, i sokolski slet će se također tako snimiti. O tome je dao uredniku »Prager Presse« predsednik filmskog

oteka br. dr. Vladimir Fleischmann (II zamenik starešine ČOS) sledeću izjavu:

Što se tiče snimanja samog sleta, još smo za sada u stadiju priprema i razgovora, kako da se sve to priredi. Kao prvo pitanje pojavljuje se, ko će slet uopšte filmovati: mi sami

LOVENKO SOKOLSTVO

Razne slejske vesti

Na sletištu biće montirani zvučnici, kako bi se mogle pojedine komande, govori i glazba podjednako i istodobno čuti po čitavom sletištu. Da bi učešće Slovaka na sletu bilo što veće, organizovane se u okviru sleta slovački dan. — Na uspomenu 50-godišnjeg jubileja I svesokolskog sleta, kao u cilju propagande za IX svesokolski slet, održaće se dne 8 maja veliki sokolski tabor na Sreleckom ostrvu. Čitav program te manifestacije prenosio će praška radio-stanica. — Dosada se prijavilo za slet 57.500 članova, 35.470 članica, 13.280 muškog naraštaja i 15.260 ženskog naraštaja.

Ruski Sokoli na IX svesokolskom sletu

Na osmom sletu godine 1926 došlo je u Prag oko 200 ruskih Sokola i Sokolice; za ovogodišnji slet pak već dosada se prijavilo oko 700 članova i članica iz raznih krajeva Evrope. Da bi se omogućilo što veće učešće na svesokolskom sletu ruskim Sokolima, osnovan je u Pragu poseban odbor pod predsedništvom čuvenog ruskog pisca Nemiroviča-Dančenka, koji će skupljati priloge za potporu ruskim učesnicima i starati se za njihovu prehranu za vreme sleta. Pomoć su također obećali COS i SSS.

Iz austrijske sokolske župe

U Austriji ima mnogo Čeha, osobito u Beču, pa tamo postoje i brojna sokolska društva, njih 14, koja su udružena u Donjo-austrijsku župu. Župska skupština bila je održana dne 13 marta. Stanje članstva pokazuje porast za 25 članova i 44 članice. Župa danas broji 2084 pripadnika. Na slet u Prag prijavljenih je dosada oko 800 učesnika.

Iz lužičko-srpskog Sokolstva

U lužičko-srpskom Sokolstvu dosada se prosvetnom radu nije posvećivalo dovoljno pažnje. O ovom pišu sada i »Sokolski list«, zvanični organ lužičko-srpskog Sokolstva, pozivajući, da se na ovogodišnjim skupštinama biraju i društveni prosvetari, koja funkcija dosada nije postojala. Ovime će i idejni rad u tom najmanjem sokolskom savezu krenuti novim putevima.

Pomen dr. Janu Podlipnom

Ovih dana priredila je Sredočeška župa pomen bivšem starešini COS dr. Janu Podlipnom. Pomena, koje je održan na groblju, prisustvovali su, pored brojnih Sokola, pokojnikova porodica i zastupnik uprave grada Praga. Oko groba okićenog evecem stajali su Sokoli sa sabljama kao počasna straža. Pevači Sokola otpievali su pesmu »Slava Tebi veliki sine«, našto je župski starešina br. Liska govorio o pokojnikovim zaslugama za razvitak Sokolstva. Ova pietetna svečanost završena je pevanjem državne himne.

Savetovanja slovačkih sokolskih župa

Dne 12 i 13 marta sastali su se u Košicama funkcioneri svih slovačkih župa, njih 54 na broju. Koliko je taj sastanak bio važan, vidi se i po tome, što je i COS poslala svoja tri delegata i to: zamenika starešine COS br. Josipa Truhlača, zamenika načelnika br. dr. Miroslava Klintera i člana predsedništva COS ministra unutarnjih dela br. dr. Jurja Slavika. Sastanak je pretsestavio starešina Istočno-slovačke župe br. dr. Slabej. Br. dr. Štefanik referirao je o suradnji Sokolstva pri raznim

državnim i narodnim manifestacijama s drugim organizacijama (DTJ i Orlovima), V. Paulin referirao je o Češko-slovačkoj jednoti, a br. Sala iz Nitro o merama, kojima treba sokolske radnike, osobito državne nameštenike, zaštititi protiv čisto političkih premeštavanja i protiv ispada mnogih katoličkih sveštenika, koji se služe svim mogućim sredstvima, da bi sprečili stalno širenje Sokolstva u Slovačkoj. Sledili su dalje razni referati o zajedničkom radu sokolskih župa Slovačke, o finansijama, o pripremama za svesokolski slet i t. d.

Lep razvoj Sokola u Krakovu

Sokol u Krakovu osnovan je godine 1885 i pokazuje veoma lep razvoj. Danas ima svoj vlastiti dom sa dve vežbaonice, dalje streljanu, letnje vežbalište i igralište te stadion u veličini 288X170 m. Članova broji 1368. Već 40 godina postoji u društvu i veslačko odeljenje, a ima i tenis sekciju. Društvo se brine i za sokolsku decu. Starešina ovog radnog društva je br. dr. Kovinski, koji je ujedno i zamenik starešine Poljskog sokolskog saveza.

Iz slovačkog Sokolstva u Americi

U prošloj godini sve župe održale su župske sletove, takmičenja i akademije. Kako se pokazuje nedostatak dobrih prednjaka, bilo je održano više prednjačkih tečajeva po 6 i 8 nedelja. Župa I. Stura poslala je dva tečajnika u jednomesečnu prednjačku školu Češke američke obee sokolske.

Smučarska takmičenja Moravsko-sleske župe

Ovoga meseca održana su u Ostravici pod Smrkom u Beskidima smučarska takmičenja Moravsko-sleske sokolske župe uz veliko učešće takmičara i publike. Takmičenja održana su u potpunom redu ujedno s takmičenjima studenata. Startalo je 74 takmičara Sokola i 150 daka srednjih škola. Takmičilo se na 12 km (pobednik br. Busek u 59.37), na 6 km (pobednik br. Hajdušek u 29.13), žene na 6 km (pobednica s. Zdenka Horinkova u 39.33), dalje u slalomu na pruzi od 3 km (pobednik Zapletal) i u skokovima.

Iz Saveza poljskog Sokolstva

Na sletu u prošloj godini učestvovalo je 10.338 članova i 2657 članica, a takmičilo je 1866 članova i 406 članica. Zbog slabog posećivanja telovežbe sa strane dece i naraštaja savezne je načelnistvo ispitivalo uzroke i došlo do toga, da se u većini krajeva deci po školama zabranjuje vežbanje u Sokolu. Poduzeti su potrebni koraci kod ministarstva prosvete, da se ova zabrana ukine. Vrše se već i velike pripreme za svesokolski slet u Pragu. Troškovi za pojedina iznoseće otprilike 150 zloti. Svi učesnici sleta doputovaće u Zembrzydovic, gde će se formirati transport, odakle će poljski Sokoli zajedno putovati u Prag.

Predsednik Čehoslovačkog smučarskog Saveza o sokolskim smučarskim takmičenjima

Predsednik čehoslovačkog smučarskog saveza, tvorničar Pilnaček, učestvovao je na sokolskim smučarskim takmičenjima u Štrbskom Plesu i o njima je među ostalim izjavio i ovo: Sama takmičenja kao i njihova organizacija bila su uzorna. U broju i kvalitetu takmičara vidi se lep napredak ove grane u sokolskim redovima, a primedbe se i još nešto, što kod sportaša često nedostaje, naime pravi bratski duh i prijateljstvo između svih takmičara.

(Nastavak sa 1. strane.)

ili jedno, odnosno više inostranih velikih filmskih preduzeća? Nesokolski krugovi nam preporučuju filmska preduzeća, jer imaju mnogo prakse i iskustva. Dalje, i iz razloga jer će ta preduzeća sve slejske filmove bolje plasirati na filmskom tržištu, nego bismo mogli mi. Sve je ovo bez sumnje tačno u pogledu plasiranja slejskog filma u inostranstvu, ali ne i u pogledu samog filmovanja, jer u tome imamo sa stranim preduzećima loša iskustva. Na sletu 1920 prepustili smo filmovanje stranim preduzećima, ali su svi filmovi bili dosta slabiji, a u nekom pogledu čak i netačni. I izbor scena bio je loš, jer su često iz nepoznavanja sokolskih sletova snimali posve nevažne momente. Nije bilo moguće da im se dodeli savetnika, odnosno da se održi više pokusa, jer to nije ni vreme dozvoljavalo, pa su se pokusi održavali samo jedanput, da se može izići na kraj i s vremenom i s progra-

mom. Jedini izlaz u tom pitanju bio bi taj, da bi inostrani operateri filmovali pod našim vodstvom, ali tu opet dolazimo do istoga, naime, da je onda bolje, da filmujemo sami, jer danas među nama imamo već ceo niz vršnih operatera.

Dalje nastaje i pitanje, da li bi se ikoja inostrana firma toliko pobrinula kao mi sami da snimke uspiju. I konačno kod svojih domaćih firma imamo većeg uticaja, nego kod stranih. Nadalje je za nas važno i to, kad će kopije biti gotove, jer da to prepustimo inostranstvu, mogli bi na nje dugo čekati.

Pored svega navedenog, mogle bi se u filmu snimljenom po inostrancima da vide kao glavne stvari one posve sporedne i obratno, a možda bi neke važne scene uopšte otpale.

Zbog toga je najuputnije, da sve varijante slejskog filma izradimo u vlastitoj režiji i sa svojim ljudima, a tek elaborate da izručimo stranim firmama.

Drugo je pitanje, da li se ima slejski film prikazati kao reportaža ili će mu se dati izvesan sadržaj, n. pr. Tyrševa vizija ili slično), dalje, da li bi trebalo izraditi film kao pravi zvučni film ili kao sinhroniziran nemi film i da li da ga se prikaže impresionistički ili ekspresionistički. Jasno je, da sa zvučnom aparaturom ne možemo svuda, gde to možemo snimati običnom film-

kamerom. I napokon u ovom pogledu igra veliku ulogu i sama akustika.

O svemu tome treba još razmišljati, praviti i praktične pokuse, pre nego se o svemu tome definitivno odlučimo. Ali svakako ćemo nastojati da izradimo jedan od sada od najvećih monstre zvučnih filmova, kako po broju lica koja će učestvovati, tako i po sadržini, snimcima i glazbenoj pratnji.

Štetne pojave u sokolskim redovima

Jedna decenija aktivnog rada u Sokolstvu sa stalnim praćenjem sokolske štampe može biti dovoljna, da se dosta dobro mogu oceniti dobre i zle, odnosno korisne i štetne pojave, koje postoje u sokolskim redovima.

U 8. br. »Sokolskog Glasnika« t. g. publikovane su neke tačne konstatacije iz pera prof. br. D. Mrvaljevića, školskog i sokolskog radnika pod naslovom »Shvatanja i neshvatanja sokolske ideologije«. Pisac je izneo neke činjenice, koje su iskrsele u društvu, kojim pisac pripada. Tiče se neke braće, koja ne shvaćaju važnost sokolske štampe i muzike (glazbe). O potrebi ovih činilaca, kao najjačih vaspitnih sredstava u Sokolu suviše je naglašavati, odnosno raspravljati. Pisac ih je dovoljno istakao i obrazložio. O muzici bi se moglo reći, i pored sve njene važnosti, da je za jednu sokolsku jedinicu dosta skupa. Naravno, to vredni za male sokolske jedinice, t. j. za one, čiji je broj članstva ispod 2—3 stotine. Ovo mislim radi održavanja sokolske muzike, koja može jedno društvo da stoji godišnje preko 20.000 dinara, ako se stari instrumenti popravljaju, plaća kapelnici i koji bolji glazbenik-muzikant izvan redova Sokolstva i to bez nabavljanja novih instrumenata, čime bi se u tom slučaju ta cifra mnogo povećala, dok su prihodi jednog društva dosta mali. Ovo dakle nije u stanju da jedno društvo snosi iz svojih redovnih prihoda, koji se prihode sve više i više smanjuju, kao i svi prihodi u današnjem teškom ekonomskom vremenu.

Sasvim je drugo pitanje sokolske štampe. Ako se uzme u obzir važnost Sokola kao prosvetno-kulturne organizacije, pored njegovog značaja telesnog vaspitanja, mora se biti načisto, da telovežba bez prosvete nema značaja niti se može doći do onoga željenog cilja, koji nam Soko kao ustanova nameće. Soko bez prosvete kuća je bez pokušaja. Kada nebi imali ni jedno vaspitno sredstvo za postizavanje postavljenog nam cilja: vaspitanja duše i obrazovanja karaktera, bila bi nam prilika naknada ovako lepo uređen »Sokolski Glasnik«, t. j. kako se sada uređuje, samo kada bi se on pažljivo pratio sa razmišljanjem svega onoga što se u njegovim redovima nalazi.

Namera mi je da pišem o drugim štetnim pojavama, pored konstatovanja navedenog, a koje kao štetne deluju na pravilan razvitak Sokolstva. Postoji opravdana bojazan od naglog priliva u Sokolstvu. Opravdana je ta bojazan, kada se uzme u obzir, da mnoga lica ulaze u Soko naročito u sadašnje pretsletske vreme s namerom da iskoriste priliku ovogodišnjeg IX svesokolskog sleta. Znači, biti Soko dokle je slet. Soko ne treba šćardžije, već iskrene radnike, koje će svest voditi nečemu uzvišenijem: dizanju i jačanju naše narodne kulture, onako kako nam je u zadatak i amanet ostavio naš genije Tyrš.

Štetnost naglog priliva u Soko bez dubljeg poznavanja lica može učiniti da se stari članovi u radu onemoguće s novim članovima, koji su došli u Soko kada su videli, da ne može postojati drugi Soko nego li SKJ. Znači, nisu se mogli do skoro pomiriti sa stanjem sadašnjeg Sokolstva. Poznat mi je jedan takav slučaj u Podravini, da su se u jedno društvo upisali od jednom brojni članovi predašnjeg Hrv. Sokola, pa su na god. skupštini pokazali ono što su želeli: sve stare članove uprave potisnuli s novoizabranim, koji naravno nisu bili u ranijem jugosl. Sokolu. Dakle, treba paziti na one članove koji se do skoro nisu mogli pomiriti s novom sokolskom formacijom SKJ, nadajući se još uvek obnovi starih plemenskih Sokola. Neshvatanje sokolske ideologije opaža se kod pojedine braće još u mnogim drugim pitanjima, koja se možda nisu do sada pretresala; bar ne javno. Ne treba Soko ni ona lica, koja traže od njega neke koristi, kao što su skraćeni rok služenja u vojsci. Otadžbinska dužnost mora biti sveta za svakoga pojedinca društvene zajednice, zvane države. Novi statut Sokola trebao bi izbaciti iz svojih redova tu povlasticu, ostajući na čisto idejnom programu, vraćajući se principima zasnovanim njegovim osniva-njem.

Neshvatanje sokolske ideologije opaža se kod izvesne braće još u mnogim drugim pitanjima, koja se možda nisu dotirivala putem »Sok. Glasnika«. Mnoga braća, pogotovo mlada, koja su u svom radu postigla neke rezultate, izabraše se u društve-

ne uprave, odnosno odbore. Umesto da upotrebe sve svoje ambicije na procvat Sokolstva mnogi smatraju, da Soko postoji radi njih a ne da oni postoje radi Sokola. Opazio sam da na društvenim sednicama ne znaju da cene sokolsko bratstvo, jer ne znaju i ne uviđaju da u tom sokolskom bratstvu imaju snagu i pomoć za postizavanje potrebnih ciljeva. Oni ne znaju starijoj braći dati dužno poštovanje mlade braće.

Jedna od vrlo štetnih pojava koja se u sokolskim redovima češće puta pojavljuje jeste umošćenje privatnih stvari u sokolska pitanja. To tako loše

dejavuje u Sokolstvu, da stvara očiti razdor, kao što je to prikazano u Bogunović-Uđickoga pozorišnom komadu »Snaga Sokolstva« sa ulogom »Razdor«. Takvi slučajevi dolaze svesno i nesvesno, t. j. svesno od neprijatelja Sokola a nesvesno od nerazumne braće, koja ne shvaćaju velike ciljeve Sokolstva i njegovu važnost.

Mora se uza sve ovo voditi računa da u mestima, gde žive naša braća Česi-Sokoli, da se njihova snaga ne uklanja; ne odbacuju kao nepotrebna, već da se pribira, jer su Česi stvoreni za sokolski rad. Oni su tvorci Sokolstva; njegovi najveći privrženici i propagatori. Kada se ove njihove zasluge oduzimaju, njihova pomoć otlanja, ili se što više nesmotreno izazivaju od naše jugoslovenske braće, time se snaga umanjuje. Time se nemarno Soko tera u krizu. Posmatrajući odnose društva, kome pripadam, za ovo sam se osvedočio, pa nebi želeo da se braća i sestre čehoslovačke narodnosti otuđe od našeg Sokola, tim pre što su oni bili oduvek verni saradnici jugoslovenskog Sokola.

Nedostatke treba iznašati, treba ih iznašati da se uoče i da bi se na taj način što pre odstranili iz naših sokolskih redova, i u toj želji i nameri napisano je i ovo nekoliko redaka.

Šć. Milčić — Daruvar.

Pomozite Hercegovini!

Iako je Hercegovina gnezdo iz kojeg su u svim potrebama i nevoljama izletali neustrašivi Sokoli, koji su na mukama za narod svoj sagorevali kao sveća noseći viteški na grbači teški krst zaboravljenog jada i postajali svetionici svoga zavičaja, menjajući goru sudbinu ljubljene otadžbine i razgoneći crne oblake, što su se vekovima nad nju nadnosili i bljuvali otrov, gorčinu i zlo na junački narod kršne Hercegovine, ipak se danas, pored svega toga, nadaleko čuju tužni i promukli krici malih hercegovačkih Sokolčića, kojima tek sad »niče perje«, a njihove majke nemaju kore nasušnog hleba da ih nahrane.

Čitao sam u jednim našim novinama, kako je seljak hercegovački »obezbeđen od glada«, a čak su neki pisali, da mu uopšte ne treba pomoći. — Istina, pojedina društva, ustanove i sama država skrenula je pažnju na ovamošnju bedu, pa u mogućim količinama hoće da zatrpaju bezdanu jamu, te zahvaljujući njihovoj dobrodušnosti, možda, ove godine neće u Hercegovini biti mnogo slutnih slučajeva od gladi, ali suza i uzdaha ima previše.

Možda mnogi neće verovati ovu suštu istinu, da jedan hercegovački seljak godišnje u svemu ne potroši više od 800 do 1000 dinara i to, kad je najrodnija godina; a ko sme protivrećiti, da jedna najobilnija dama iz varoši ne potroši godišnje na puder, pomadu i karmin (kako li se zove ono što mažu usta) preko 1000 Din?!

Sem toga u mojoj blizini ima seoskih kuća u kojoj živi po 6 do 10 osoba, a koje sa svim svojim nameštajem ne vrede preko 100 dinara.

Hercegovina je bogata zemlja; narodna su duše pune svetlosti, Boga i odanosti Kralju i državi; seljaci su puni volje i energije za rad, ali nema ko da im pokaže put, koji vodi sreći i blagostanju, — premda postoje sreski ekonomski, čijim bi se radom i savetom u jednom sreću moglo nakalemiti za jedno proleće preko 10.000 raznovrsnih voćaka, a u pogledu novih semena i stoke koliko bi mogli učiniti »koristi i dobra narodu« — neću ni govoriti, pa sreski lečnik u higijenskom pogledu koliko bi mogao usrećiti narod, pa svetlenik u moralu, sreski načelnik i učitelj u nacionalizmu koliko bi mogli osvestiti i podići narod? Ali se ništa ne radi, pa crni petak sviće nam vazda!

Doduše u poslednje vreme počeo je osnivati seoske sokolske čete brat Čedo Milčić, starešina Sokolske župe u Mostaru, koje su neumorno počele kretati i davati svetle iskre narodnoj svesti; no »slamka jedna među vihorove« mora se izgubiti. Stoga kličem svim Sokolima, čije je gnezdo od svile savito, da ne zaborave svoju braću u Hercegovini, koja je u većitu zgradu jugoslovenske slobode uzidala bezbroj sokolskih kostiju okupanih u vreljoj krvi.

R. Jeramaz — Divin-Bileća.

Zašto odstapanje od najosnovnijih načela?

Poslednjih dana skoro sve naše sokolske jedinice proslavljale su stogodišnjicu rođenja osnivača i tvorca Sokolstva, neumlog Miroslava Tyrša, pa su se proslave priredivane i u sredini naših manjina.

Tim povodom valja se pozabaviti izvesnim činjenicama, koje se u poslednje vreme pojavljuju, a koje su od velikog značaja po samo Sokolstvo.

Možda će mi se s izvesne strane zameriti što se vraćam na sličnu temu, ukoliko se tiče naših manjina, kojima inače, kao lojalnim i ispravnim građanima svaka čast i poštovanje, ali smatram za svoju svetu sokolsku dužnost, pa i pravo, da štitim naše interese, i da ne smem da prećutim i da predem preko stvari, koje su očito štetne po naše Sokolstvo i Slovenstvo u opšte.

Svima nama Sokolima poznate su (ili bi bar trebale da su svima poznate) gigantske borbe Slovenstva pod krutim jarmom Germana i Madžara za našu slobodu i za pravdu.

Naš neumrla voda, otac naše slovenske porodice - Sokola, Miroslav Tyrš, još u mladim godinama videći i osećajući teški teret tudinskog jarma, videći kako Slovenstvo pod tim jarmom strada, i da mu, ako se za vreme ne odupre, preti opasnost da pod njim sasvim i propadne; gledajući bezobzirna sredstva Germana, kojima su se ovi služili da bi satrli pleme i sav narod slovenski; živeti u vremenu kada nije bilo moguće da uzdignu svoj glas u odbranu svoga naroda i za pravo čoveka, zato je, u svojoj plemenitoj i velikoj slovenskoj duši, odlučio: da se više i dalje ta tiranija ne može i neće podnositi, i da se dalje ne sme biti pasivan prema nasilju i nepravdi prema Slovenstvu, da se nešto mora preduzeti za spas nacije, Slovenstva i čoveka. — Stvorio je tada spasnosnu odluku, da sve ono što je bilo svesno i rodoljubivo, što još ne beše podleglo tudinu i njegovim tiranijama

i radnjama za uništenjem Slovenstva, — sve što oseća da je čovek, da je Sloven, — da okupi oko sebe u jedno veliko kolo, da stvori čvrst bedem i stenu, o koje će se kruta tiranija vekovnog neprijatelja »ako ne odmah i brzo, ali postepeno i sigurno morati da razbije.« Skupio je oko sebe ljude spremne na sve žrtve, i, ne žaleći ni materijalnih ni fizičkih, pa ni životnih žrtava, ne štedeći ni sebe ni vreme, ne prezajući ni pred mračnim germanskim tamnicama i mučilištima pa ni pred njihovim vešalima, — stvorili su organizaciju, kojoj dadeše tako sretno, simbolično ime slobode: Soko!

Svi mi znamo (ili bi trebalo svi da znamo), kroz kakve peripetije je sve naša slovenska porodica — Soko i sav slovenski narod, kroz decenije prolazio pod germanskom i madžarskom tiranijom, dok se konačno nije pobedilo i oslobodilo od vekovnog ropstva. — Svi mi znamo, koliko je žrtava palo dok se do tog oslobođenja nije došlo i dok se nije postigao konačni cilj.

I kada sve to znamo, kada sve to imamo još u živom pamćenju, jer mnogi su među nama još u životu i još uvek osećaju na svojim plećima tragove tog jarma, — onda moramo da napregnemo sve snage da nam pamet ne bi stala, i da se najozbiljnije zabrinemo, kada danas, posle svega toga, vidimo, da se u naše redove, u našu slovensku porodicu, da se u našu slovensku kulu slobode i pravde uvlači naš vekovni neprijatelj, ugnjetać i protivnik svega što je slovensko: nezajzljiva i obesna tudinština!...

Mora čoveku pamet da stane i srece da mu krvari, kada vidi šta se danas sve događa i šta se sve namerava da stvori od naše svetinje — od našeg Sokola. — Jer, primera radi, imate slučajeva, da se u izvesnim krajevima naše otadžbine, na proslavi stogodišnjice baš jednog Miroslava Tyrša, osnivača

Rosija - Fonsier ♦ društvo za osiguranje i reosiguranje ♦ Beograd

se nadalje o dnevnom redu naredne sednice zbora župskih načelnika, naročito o rasporedu rada za 1932 godinu. Od referenata primljeni su u tom pogledu razni predlozi, o kojima će se raspravljati na toj sednici. Rok prijave za izborna takmičenja za prvenstvo pojedinaca SSS produžuje se do 29 aprila. — Za nameravana međusletska takmičenja godine 1933 predlaže se takmičenje u svim granama telovežbe po takmičarskom redu.

Sednica je zaključena u 11 1/2 sati.

Položio župski ispit

U Bjelovaru dne 20 marta o. g. položio je župski prednjački ispit brat Mirko Dragašević iz Bjelovara. Ispitnu komisiju sačinjavala su braća: J. Jesih, član TO Saveza kao predstnik i prof. Mudrić, Tatalović, dr. Rožgaj i dr. Sondić kao članovi.

Pozdravi Savezu SKJ

Cetinje. Bratskom Savezu sa godišnje skupštine župe Zdravo! — Predsednik Bruno Marčić, tajnik Milutin Ivanović.

Niš. Bratskom Savezu šaljem sa godišnje skupštine bratski sokolski pozdrav Zdravo! — Starešinstvo.

Karlovac. Sa godišnje glavne skupštine Sokolske župe Karlovac šaljem našem starešini kraljeviću Petru i br. Savezu sokolski Zdravo! — Starešina Malović.

Slunj. Sa godišnje skupštine šaljem bratske pozdrave starešini Nj. Vis. prestolonasledniku Petru i saveznoj upravi Zdravo! — Sokolska četa Primišlje.

Andrijevi. Sokolska četa Andrijevi sa svečane sednice slaveći stogodišnjicu rođenja prvog Sokola brata Mirolava Tyrša, oduševljeno kliče Nj. Vis. kraljeviću Petru i Savezu Zdravo. — Starešina Kelšin, tajnik Groman.

»Iz telovežbačkog sveta«

PLES U TELESNOM UZGOJU.

Odeljenje za telesni uzgoj na univerzitetu u Nancyu priredilo je ciklus predavanja o značenju plesa s prikazivanjem plesova od najstarijih doba do danas. Brojna publika pratila je s velikim interesom predavanja dr. Merklenu uz prikazivanje pojedinih plesova. Po njegovom izlaganju, cilj je telesnog uzgoja harmonični razvoj tela, pri čemu tom cilju služi i ples. Kod starih naroda ples je imao religiozni karakter, a kasnije zabavni i uzgojni. (Plesove starog veka prikazivale su devojke u belim tunikama.) U srednjem se veku katolička crkva borila protiv plesa, dok se u vreme prosvetljenog apsolutizma ples opet pojavio ali dobivajući sada posve svetski karakter. Imademo u to doba plesove aristokratske, građanske i seljačke. Konačno dolazi moderno doba, koje poznaje samo dva tipa plesova (izuzev

pri tome balet) i to društveni i narodni ples. Dr. Merklen preporuča uvođenje plesova u telesni uzgoj.

27-GODIŠNJICA DRŽ. ZAVODA ZA TELESNI UZGOJ U ARGENTINI.

Godine 1905 osnovan je po zaslugi dr. E. R. Bresta u Argentini državni zavod za telesni uzgoj (Instituto Superior d' Educacion Fisica), koji je u početku imao svega 2 nastavnika sa 32 slušaoca, a danas tamo predaju 24 profesora, a daka ima oko 700.

POBEDA CAMBRIDGE-A NAD OXFORDOM.

Već kroz 84 godine vrše se svake godine takmičenja u veslanju u osmercu (outrigger) između momčadi čuvenih engleskih univerziteta Oxford i Cambridge. Takmičenja održavaju se na reci Temzi. Ove godine bila je zbog gradnje jednog mosta pruga skraćena za 400 m, pa je čitava pruga između Putneya i Mortlake-a iznosila 6 i po km. Pobjedila je momčad Cambridgea sa 19:11. Ovo je 43 pobjeda Cambridgea, koji pobjeđuje sada već 9 godina uzastopce. Takmičenju prisustvovalo je preko 100.000 gledalaca.

NEMAČKO TURNERSTVO.

Turnerski savez u Reichu deli se na 18 pokrajina, a ove na župe (Gau). Društava ima 12.693 sa 1.617.849 pripadnika. Članova ima 990.231, članica 238.953, muškog naraštaja 219.424 i ženskog naraštaja 69.241. Od godine 1930 opalo je članstvo za 31.000, ali zato naraštaj pokazuje prirastak za 39.000. Turnerstvo je najjače razvijeno u Saskoj, koja broji 1220 društava sa 190.000 pripadnika.

DTJ U SLOVAČKOJ.

Savez radničkih telovežbenih jedinica (Svaz Delnickich telovežbenich jednot) posle oslobođenja proširilo je polje svoje delatnosti i na Slovačku, pa Slovačka tvori XII okrug, koji ima 55 društava sa 2295 članova, 667 članica, 887 naraštaja i 1165 dece, svega dakle 6014 pripadnika. Prednjački zborovi brojili su 716 članova (procentualno zavidi broj) i 99 članica. Govora pred vrstom bilo je svega 399, predavanja 168 i debatih večera 153.

DRŽAVNA POTPORA ZA IGRA-LISTA U FRANCUSKOJ.

Oko 1000 opština primilo je na podnešene molbe potporu za podizanje i uredjenje igrališta od države 25 milijuna franaka, a za ostalih 200 molba, koje se još proučavaju, rezerviran je kredit u sumi od 5 milijuna franaka. Bivši državni potsekretar za fizičko vaspitanje g. Morinaud izjavio je novinarima, da ovo znači odlučan korak napred u nastojanju da se popravi potreba fizičkog uzgoja.

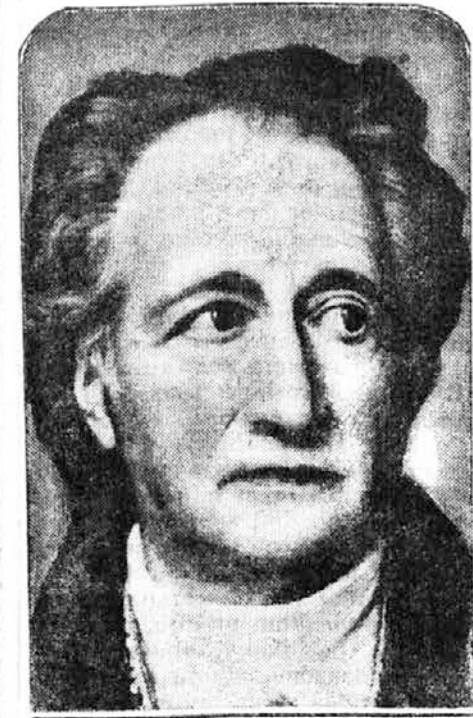
IZ ČEHOSLOVAČKOG ORLA.

Po statistici iz kraja godine 1930 ima Savez čehoslovačkih Orlova 1179 društava sa 117.105 pripadnika. Vlastite orlovske domove ima 135 društava (za čehoslovačke prilike malo), a letnjih vežbališta 125 društava. Najjače orlovsko društvo je u Českim Budjevicima sa 709, zatim Brno sa 598 pripad-

nika. Ove brojke pokazuju, koliko još za Sokolstvom zaostaju i sama ova društva i po broju i po radu. Interesantno je još i to, da je DTJ sada po broju pripadnika nadmašio Orlove i da stoji na drugom mestu, dok je pre bio na trećem.

JOHANN W. GOETHE

O 100godišnjici pesnikove smrti (22 III 1832 — 22 III 1932)

60-godišnjica Karin Michaelis. Poznata danska književnica Karin Michaelis navršila je dne 20 marta 60 godinu života. Njeni romani prevedeni su na mnoge jezike. Kao publicistkinja u svojim radovima bavi se sociologijom, seksualnim problemima, brakom i socijalnim pedagogikom. Pre 22 godine njen roman »Opasna doba« bio je predmetom vrlo živih diskusija. Najpoznatija su joj dela, pored gore pomenutih, još: »Detec«, »Usud Ule Fangle«, »Žena oslobođena«. Mnogo se čitaju i njene tzv. »Bibi priče«. Izdala je knjigu eseja u kojima iznaša svoje poglede na svet i na aktualna pitanja pod naslovom: »Plamteći dani«. Kao publicistkinja u svojim člancima veoma se zauzima za zaštitu nevenčanih majka.

Ceste u Čehoslovačkoj. Čehoslovačka republika, nalazeći se u centru Evrope, bila je svesna, da za moderni saobraćaj stare ceste ne mogu služiti, pa je energično pristupila njihovom popravku. U programu je rekonstrukcija i ojačanje 8500 km ceste, a dosada je od toga izvršeno 3700 km. Rekonstrukcija se vrši na taj način, da se ceste proširuju i opravljaju, neke se betoniraju, druge asfaltiraju a neke opet impregniraju naročitim uljnim preparatima. Na taj način Čehoslo-

vačka već danas raspolaže sa znatnim brojem modernih drumova.

Uskrsnuće starog Rima. Fašistička vlada pokazuje mnogo smisla za obnavljanje starih istorijskih spomenika, u nekim primerima čak i preteranog, koji pokazuju veličinu starog carskog Rima pre 2000 godina. Pri tome ju vodi na jednoj strani želja da se podigne ugled Italije te da bi za stranac bila još privlačnija, na drugoj strani da javnim radovima ublaži besposlicu i da podigne samosvest Italijana. U tom cilju rekonstruirala se i stari Forum Romanum pod vodstvom čuvenog arheologa Corrada Riccia. Vrše se iskapanja, ruče stare uske ulice i stari carski Rim počeo je da se diže u punoj lepoti. Stari spomenici, o kojima se držalo, da su već propali ili izginuli, prodani su, pa će tako u nekoliko godina biti potpuno obnovljen starom sjaju u Forum Romanum kao i ostali carski trgovi u njegovoj blizini. Vlada usprkos teškog finansijskog stanja forsira sve ove radove, pa se ovaj njen gest, ne obazirajući se na razne motive koji ju pri tome vode, mora priznati kao velik kulturni čin.

Hackenkreuzleri u Čehoslovačkoj. Nacionalno socijalistički pokret u Nemačkoj, kojemu je glavni cilj poništenje svih mirovnih ugovora, i koji želi obnoviti staru nemačku moć i prevlast nad ostalim narodima, nije se ograničio samo na Nemačku i Austriju, nego se je razvio i u Čehoslovačkoj, koja ima jaku nemačku manjinu, a to pod firmom čisto sportskih udruženja. Delovanje ovog pokreta u poslednje vreme počelo je da postaje opasno, pa su vlasti bile prisiljene da raspuste sva nemačka nacionalna udruženja za kojima su se krili »Hackenkreuzleri« te da zatvore vode i da protiv njih povedu istragu. Ovim se najlepše demantiraju očekivanja onih smercova u raznim slovenskim državama, koji su očekivali i nastojali uveravati i one koji su bili drugog mišljenja, naime, da će Nemei biti lojalni pripadnici tih država. Potrebno je zato, da slovenski narodi paze na ove opasne znakove nemačkog nacionalizma, kojemu je pored drugih i jedan od glavnih ciljeva da opet zavlađa, bar delomično, nad »nekulturnim i za samostalni život nesposobnim« slovenskim plemenima.

75-godišnjica Mihajla Ivanovića Glinka. Pre 75 godina na dan 16 marta umro je veliki ruski kompozitor pret hodnik Mosorskog, Čajkovskog i drugih Mihajlo Ivanovič Glinka, koji se rodio g. 1804. Najpoznatije njegove opere su: »Život za carja« i »Ruslan i Ljudmila«. On je prvi od ruskih kom-

ponista uveo u operu nacionalnu glazbu i motive.

Glavna skupština lužičko-srpske »Domovine«. »Domovina« je organizacija koja udružuje sva lužičko-srpska društva. U subotu dne 5 marta održala je svoju godišnju skupštinu, kojoj je predsedavao župnik Križan-klukšanski. Skupština bila je otvorena narodnom himnom »Rjana Lužica«, zatim su sledili izveštaji o radu »Domovine« i o opštem stanju, koje zadovoljava i uprkos velikom nemačkoj pritisku pokazuje porast narodne svesti.

KNJIGE I LISTOVI

»Soko«, list prednjaštva Sokola kraljevine Jugoslavije. Br. 4 1932. Sadržaj: Jedna sokolska dvajstpet-godišnjica. — Smučarska takmičenja Saveza SKJ u Bohinjskoj Bistrici. — El smučarsko takmičenje Saveza Slovenskog Sokolstva na Strbskom Plesu. — Čišćenje vežbaonice. — Vežbe i upute. — Razno.

Izveštaj Sokolske župe Kranj za godinu 1931. — Kratak i koncizan izveštaj ove vredne iako male župe sadržava izveštaje tajnika, načelnika, načelnice, prosvetara, blagajnika i statističara. Priredbe tehničkog značaja bile su naraštajski dan u Radovljici dne 14. juna, župski slet u Tržiču 5 i 6 jula, tečaj za vode naraštaja i dece od 20 septembra do 3 oktobra i župski tečaj od 17 do 30 novembra. Takmičenja u odbojki održana su 30 augusta, a župska smučarska takmičenja 15 februara u Stražišću. I izveštaj prosvetara pokazuje lepe rezultate i jasnu sliku o agilnom prosvetnom radu i župe i pojedinih jedinica. Župa broji po stanju od 31 decembra 34 jedinice sa 5736 pripadnika. Porast od godine 1930 iznosi 1777 pripadnika.

Izveštaj Sokolske župe Celje. — Na 22 stranice izdala je i župa Celje svoj izveštaj, u kojem su objavljeni izveštaji svih funkcionara, samo se nigde ne vidi izveštaj prosvetnog rada, koji je tek u par reči spomenut u izveštaju tajnika. Župa je priredila na Vidovdan veoma uspešni župski slet i tehnički rad je uopće na visini, no na žalost to se isto ne može konstatirati o prosvetnom radu, jer izgleda, da su društva bila prepuštena u tom pogledu sama sebi i da sa strane ZPO nije učinjeno mnogo. Po izveštaju statističara župa broji 51 društvo i 6 četa sa 10.836 pripadnika.

IZ ŽUPA I DRUŠTAVA

Župa Banja Luka

PROSLAVA STOGODIŠNJICE RODENJA MIROSLAVA TYRŠA

Sokolska župa i Sokolsko društvo Banja Luka proslavili su svečano stogodišnjicu rođenja prvog Sokola Mirolava Tyrša u nedelju 6 o. m. Svečana proslava održana je u duboko punoj dvorani Narodnog pozorišta. Među prisutnima bili su i ban gospodin Svetislav T. Milosavljević sa banskim načelnicima, komandant divizije general g. Petar Nedeljković s komandantima pukova, gradonačelnik g. Husedžinović, podnačelnik g. Džinić, g. Burda, počasni konzul Republike Poljske, zatim izaslanici Srpsko-pravoslavne crkvene opštine, predstavnici mesnih kulturnih i prosvetnih društava: Fidaka, Češke besede, Prosvete, Gajreta, Udruženja rezerv. oficira, Saveza dobrovoljaca, Budućnosti, Sloge, Jevrejskog gospojinskog društva, Skauta i t. d. U 11 sati otpočela je proslava. Vojna glazba 33 peš. puka otvirala je svečani marš.

Br. dr. Steva Moljević, starešina Sokolske župe otvorio je svečanost govorom, u kome je pozdravio sve prisutne goste i prijatelje sa sokolskim: Zdravo! Rekao je, da je ova proslava samo jedan mali deo velike i opšte manifestacije celog slovenskog sveta, u kojoj ovih dana svi slovenski narodi daju izrazu ne samo svoje pripadnosti jednom od najvećih a sigurno najjačem i najbolje organizovanom društvenom pokretu zasnovanom na privatnoj inicijativi na celom svetu, već i jednoj zajedničkoj ideji, koja danas veže sve slovenske narode u jedno bratsko kolo u koje se hvata sve što je u tim narodima zdravo i dobro.

Govor brata Moljevića popraćen je opštim odobravanjem a zatim je vojna glazba otvirala potpuri iz Smetanove »Prodane neveste«. Posle toga odzao je br. Muradbegović predavanje: »O životu i radu Mirolava Tyrša, osnivača Sokolstva«. U svom govoru br. Muradbegović je rekao: Sokolstvo, nastalo kao reakcija na teške prilike,

i zimu. Svako godišnje doba ima tri meseca ili trinaest nedelja.

Neznámá slovíčka.

Týden = nedelja dana, sedmica (tjedan); Páně = Gospodnji; všední = radni, svakidašnji; práce = posao; leden = januar; únor = februar; březen = mart; duben = april; květen = maj; červen = juni; červenec = juli; srpen = avgust; září = septembar; říjen = oktobar; listopad = novembar; prosinec = decembar.

Týden, měsíc, rok.

Sedmi dnům říkáme týden, a ty se jmenují: pondělí, úterý, středa, čtvrtek, pátek, sobota, neděle. Neděle jest den Páně, ostatní dnové jmenují se všední a jsou ku práci ustanoveni. Čtyři neděle a dva nebo tři dni k tomu činí jeden měsíc.

Rok má dvanáct měsíců, a ty se jmenují: leden, únor, březen, duben, květen, červen, červenec, srpen, září, říjen, listopad, prosinec.

Také se praví že má rok čtyři čtvrtletí: jaro, léto, podzim, a zima. Každé čtvrtletí má tři měsíce nebo třináct neděl.

Otázky.

Jak říkáme sedmi dnům? Jak se jmenují ty dni? Co jest neděle? Jak se jmenují ostatní dnové? K čemu jsou ostatní dnové ustanoveni? Kolik neděl činí jeden měsíc? Kolik měsíců má jeden rok? Jak se ty měsíce jmenují? Kolik čtvrtletí má rok? Jak se jmenují ta čtvrtletí? Kolik každé čtvrtletí má měsíců? Kolik neděl?

(Nastaviće se.)

Neznámá slovíčka. Lépe = bolje; než-li = negoli; protože = zato što; ani = ni; čirá tma = mrklí mrak (tama); ke = k, ka; počítati = računati brojati; proto = zato; půlnoč = ponoć; dvakrát = dvaputa.

Noc.

Noc trvá od večera až do jitra. Počátek noci jmenuje se soumrak, konec svítání. Za dne je vše lépe viděti nežli v noci, protože slunce jasněji svítí než měsíc a hvězdy. — Nesvítí-li v noci ani měsíc ani hvězdy, nastane čirá tma.

Ke dni počítáme také noc. Proto říkáme, že celý den trvá od jitra do jitra, od večera do večera, od půlnoci do půlnoci. Takový den má dvakrát dvanáct hodin.

Otázky.

Ode kdy do kdy trvá noc? Jak se jmenuje počátek noci? Jak konec? Kdy jest vše lépe viděti, ve dne nebo v noci? Proč jest ve dne lépe viděti? Kdy nastává čirá tma? Co počítáme také ke dni? Kolik trvá celý den? Kolik hodin má takový den?

Češke reči koje su slične po obliku našim rečima a imaju drugo značenje:

Vlažný = mlak, mlihav; voliti = birati, glasati; volný = slobodan; vrah = ubica; vsaditi se = opkladiti se; vůz = kola; vzdání = predaja, kapitulacija; vzdáti se = predati se; vzdáti se čeho = odreći se od nečega; vznesený = plemenit; zabaviti = zapleniti, uzaptiti; zabavení = zaplena.

29 ČAS.

(Na Beogradskom radiu u utorak 12 aprila 1932 u 19 časova).

Sadašnje vreme: U češkom jeziku za sadašnje vreme ima četiri vrste nastavaka:

	a)	b)	c)	d)
Sg. 1 lice u	-ji	-ím	-ám	
2 „ e	-ješ	-íš	-áš	
3 „ c	-je	-í	-á	

	a)	b)	c)	d)
Pl. 1 „ eme	-jeme	-íme	-áme	
(-em) (-jem)				
2 „ ete	-jete	-íte	-áte	
3 „ ou	-jí	-í ili	-ají	
		(ějí) (ějí)		

Nastavci a) odgovaraju našim nastavcima: -em, -eš, -e, -emo, -ete, -u. Sg. 1 jdu = idem Pl. jdeme = idemo 2 jdeš = ideš jdete = idete 3 jde = ide jdou = idu

Nastavci b) odgovaraju našim nastavcima: jem, ješ, je, jemo, jete, ju. Sg. 1 šiji = šijem Pl. 1 šijeme = šijemo 2 šiješ = šiješ 2 šijete = šijete 3 šije = šije 3 šiji = šiji

Nastavci c) i d) odgovaraju skoro sasvim našim nastavcima -im, -iš, -imo, -i, -ite, -e; -am, -aš, -a, -amo, -ate, -aju:

Sg. 1 vidim	= vidim	čekám = čekam
2 vidiš	= vidiš	čekaš = čeka
3 vidi	= vidi	čeká = čeka

Pl. 1 vidíme	= vidimočekáme = čekamo
2 vidíte	= viditečekáte = čekate
3 vidi	= videčekají = čekaju

Nedelja, mesec, godina.

Sedam dana (sedmicu) zovemo nedeljom. Dani se zovu: ponedeljak, utorak, sreda, četvrtak, petak, subota, nedelja. Nedelja je dan Gospodnji, ostali dani zovu se radni i namenjeni su radu. Četiri nedelje i dva ili tri dana čine jedan mesec.

Godina ima dvanaest meseci, i oni se zovu: januar, februar, mart, april, maj, juni, juli, avgust, septembar, oktobar, novembar, decembar.

Veli se takođe, da godina ima četiri godišnja doba: proleće, leto, jesen

Ferdinanda Šmita (1856) on je ipak kao prvi češki rodoljub odbacio sve elemente tudinstva i velikom sokolskom pokretu dao nacionalno obeležje. Dr. M. Tyrš, Ed. Greg, Fügner i dr. izradili su pravila čisto češkog društva za telesno vežbanje pa danas, nakon sedamdeset godina postojanja Sokolstva, ima Savez Slovenskog Sokolstva 5682 sokolska društva, sa 563.555 članova, 150.403 vežbača, 115.382 naraštajca i 274.990 dece obojeg spola. Na ovom velikom delu Tyrš je radio 20 godina i dao mu svu svoju životnu energiju i najbolje godine svoga života. I upravo, kad je odlučio, da se odmori, neumitna sudbina prerezala je naglo nit njegovog života.

Publika je ovo predavanje prihvatila oduševljeno s poklikom: »Slava Mu!«

Zatim je muzika intonirala sveslovensku himnu: »Hej Sloveni...« koju su svi prisutni saslušali stojeći i time je ova impozantna svečanost bila završena.

SOKOLSKO DRUŠTVO BOS. PETROVAC

Tyrševu proslavu izvelo je naše društvo vrlo svečano. Dne 6 o. m. priredena je akademija u 8 sati naveče sa sledećim programom:

Najpre je održao predavanje o Tyršu br. starešina, zatim su učenicima osnovne škole recitali dve prigodne deklamacije, pa se onda prešlo na vežbe. Članovi, članice i naraštajci izveli su prške proste vežbe za IX svesokolski slet, deca muška raznolikosti, a deca ženska simboličke vežbe. Sve kategorije izvele su vežbe besprekorno i time stvorile veliko oduševljenje kod publike, koja nije zalila da svoje zadovoljstvo izrazi na jedan vidan i neposredan način nagradivši ih sviju iskrenim simpatijama.

Koristimo ovu priliku da iznesemo, da naše mlado društvo ulaže maksimum napora u spremanju za polazak u Prag. Ovo spremanje ide u dva pravca: tehničkom i materijalnom. Sve kategorije oduševljeno polaze na vežbe, što je nesumnjivo najveća zasluga načelnika br. Šarića i što ovde sa zadovoljstvom ističemo, a osim toga čine se pripreme za nabavku odora, pošto je većina članova, koji žele da odu u Prag, siromašnog stanja. Radi ove okolnosti društvo je zavelo i sistematsku štednju među članovima u cilju, da iz ove uštedevine nabavi odore i osigura putni trošak siromašnim članovima. U ovu svrhu votiran je izvestan deo i od društvenih priredaba i taj fond poslužiće za pokriće troškova za put u Prag.

Društvu se do sada prijavilo oko 40 članova, koji žele da pođu u Prag, iz čega se vidi, da u našem mestu vlada veliki interes za prestojeći IX svesokolski slet.

Župa Beograd

AKADEMIJA SOKOLSKOGA DRUŠTVA BEOGRAD III.

Iako su sva beogradska društva — njih osam na broju — proslavila stogodišnjicu rođenja tvorca Sokolstva, neumrljog Tyrša, zajednički 6 ov. m. na vrlo svečan način pod vodstvom župske uprave, ipak je društvo Beograd III priredilo u svojim prostorijama 5 marta svečanu akademiju u čast Tyrševog stogodišnjice.

Mlado — osnovano 1928 godine — ali vrlo agilno društvo, puno volje i energije, sa jednim mladalačkim članom koji zadivljuje, radi i uspeva. U prošlog godini na jednoj akademiji zabeležen je njegov vrlo lep uspeh, koji je pokazao, što se i koliko može postići stalnim naporom i neprekidnim radom u jednom kraju na periferiji velikog grada.

Ova sadašnja akademija samo je potvrdila onu lepu svedočbu o valjanosti ovog društva i čovek se može od srea radovati stalnom napretku, koji ono pokazuje u svima prilikama gde se Sokolstvo manifestuje kao organizacija sabranih energija i ujedinjene zajedničke volje.

Program akademije je izvršno sastavljen i pokazuje smisao i doraslost priredivača za ovako svečane prilike. Prvi i najglavniji deo akademije zauzima svečana sednica starešinstva, koju je otvorio starešina br. D. Bogdanović, podvlačeći jakim i biranim izrazima, sa svojom poznatom temperamentalnošću, značaj ovog trenutka, u kome ima da se izrazi naše duboko priznanje i pun pijetet senima i uspomeni onoga, u čijoj se glavi prvo javila misao o organizaciji, koja ima da spase ugnjetene narode slovenske, i iz čijeg je srea potekao onaj plameni osećaj velike ljubavi prema svome narodu i Slovenstvu; onoga, koji je propovedao, da je prvi i najviši postulat svakog čoveka da posluži narodu! Reč br. Bogdanovića odu-

ševala je sve, te je bio burno pozdravljen.

Zatim je br. dr. Stanislavljević održao jedno sažeto i potpuno uspelo predavanje o osnivaču Sokolstva. Vrlo živo i slikovito, sa toplinom, sa kojom govore samo oni, koji osećaju puno poštovanje prema ličnim vrednostima zaslužnih ljudi, onih koji ulaze u istoriju kao tvorci velikih dela. Br. dr. Stanislavljević oertao je u sjajnim potezima ličnost Tyrševu, kao čoveka, filozofa i estet, organizatora i apostola slovenske uzajamnosti. U svima tim ulogama on se pojavljuje kao veliki i zaslužni sin bratskog čehoslovačkog naroda. Tyrš, po svojoj sokolskoj ideji pripada celom Slovenstvu, jer je radio za celo Slovenstvo!

Topao i sugestivan govor br. Stanislavljevića ostavio je dubok utisak, pažljivo saslušan i oduševljeno pozdravljen.

Pred otvaranje sednice društveni orkestar otvirao je državnu himnu kao uvod u svečanost, a posle predavanja otvirana je čehoslovačka himna. Zatim su se redale naizmenice deklamacije, prikladne za ovu priliku i sviranje orkestra. Recitali su: »Jedinstvo« br. B. Stojanović; »Šta je Soko« br. D. Magazinović i »San Jugoslovenke« sestra P. Bravković. Sve su ove deklamacije i idejno i po načinu izvođenja bile na visini. Društveni orkestar pored himni izveo je još »Sokolski marš«, »Zbirku jugoslovenskih narodnih pesama« i završio sa »Hej Sloveni«.

Drugi deo bio je ispunjen sokolskim vežbama, u kojima su uspešno učestvovala sve kategorije članstva. Pojedine grupe vežbača kao da su se takmičile, koja će odnesti više aplauza. Sve vežbe pratio je sokolski orkestar, a publika sa velikim interesovanjem i vidnim zadovoljstvom. Sve je bilo lepo i zanosno. Gledaoci su bili očarani i postali još veći prijatelji Sokola.

Da se došlo do jedne ovakve lepe i uspele sokolske manifestacije ima se zahvaliti njenim organizatorima i učesnicima; upravi, što je umela da sastavi ovako prikladan program koji je sve zadovoljio, zatim vežbačima, članovima orkestra, koji uvek sa požrtvovanjem vrše svoju zadaću sa neobičnom tačnošću i savješnošću. Sve je bilo lepo organizovano, svaki je bio na svom mestu i trudio se da izvrši svoju dužnost. — Izvršili su je svi! — Soko III Zdravo!

SOKOLSKO DRUŠTVO SMEDEREVO.

Na dan 17 januara ov. g. održana je redovna godišnja skupština Sokolskog društva Smederevo. Prigodnim sokolskim pozdravnim govorom skupštinu je otvorio starešina društva br. Svetozar Paunović, pukovnik u penziji, i tom prilikom predstavio je skupštini prisutne goste, među kojima i delegata Sokolske župe Beograd, koji je skupštini isporučio bratske pozdrave župe i poželeo je bratski slozan i uspešan rad.

Zatim je pristupljeno dnevnom redu, i jednoglasno izabrati su overači zapisnika. Pročitani su izveštaji: tajnika, načelnika, blagajnika i statističara, a koji su jednoglasno primljeni i usvojeni. Posle raspravljanja raznih aktuelnih sokolskih pitanja i primljenih predloga, predloženih od strane uprave i pojedinaca, prešlo se na biranje nove uprave. Na predlog brata Dragoslava Stamenkovića, sudije, skupština je akklamacijom rešila da stara uprava ostane i dalje. Na taj način u upravu su ušli: za starešinu br. Svetozar Paunović, pukovnik u penziji; za podstarešinu br. Miroslav Nedić, učitelj; za tajnika br. Petar Kućinić, učitelj; za načelnika br. Đorđe Kolarov, nast. gimn.; za blagajnika br. Višeslav Petrović, učitelj; za članove uprave: br. Dr. Milutin Vlaković, lekar; br. Milutin Jovanović, lekar; br. Života Zdravković, učitelj; br. Miloško Ilić, sud. činovnik; br. Luka Lazić, trg.; br. Sadik Levi, trg.; br. Miodrag Mitrović, čin.; br. Svetomir Glogovac; br. Joca Spasojević i br. Josip Recler. Pored ovoga izabrati su revizori, članovi sud. časti kao i zamenici njihovi.

Društveni rad u prošlog godini pokazuje znatnu delatnost i napredak. Pored ostalog društvo je učestvovalo na VII. župskom sokolskom sletu; organizovalo letovanje svojih članova na moru; održalo prednjački tečaj i stručno osposobilo svoje prednjake, od kojih su nekolicima sa uspehom svršila i župski prednjački tečaj. Nadalje društvo je priredilo nekoliko akademija i javnih časova.

Društvo nema nikakva duga, a raspolaže imovinom od 37.000 dinara. Pored tog ima svoj muzički fond kao i fond za podizanje sokolskog doma. Članova koje vežbača, koje pomagača ima 440, a matično je društvo i dveju sokolskih četa u okolini. Dru-

štvo prima sve sokolske časopise i listove, a raspolaže i sa dosta uređenom stručnom bibliotekom. U tehničkom pogledu, društvo stoji na zavidnoj visini, blagodarci bratu načelniku Đorđu Kolarovu, koji je Sokolu posvetio sve svoje sile i slobodno vreme.

Izborom sadašnje uprave je nadati se, da će društvo u ovoj godini pokazati još većeg napretka. — V. V. P.

SOKOLSKO DRUŠTVO ST. PAZOVA

Tyrševa proslava.

Naše društvo održalo je u prostorijama Sokolskoga doma 5 o. m. svečanu akademiju u čast stogodišnjice rođenja neumrljog dr. Miroslava Tyrša, a tom prilikom proslavljala se i 70 godišnjica osnivanja prvog sokolskog društva, Praškog Sokola.

Program akademije bio je sledeći:

- 1) Jugoslovenska i čehoslovačka himna.
- 2) Svečana sednica upravnog odbora, koju je otvorio starešina br. dr. Br. Čipčić.
- 3) Predavanje o dr. Miroslavu Tyršu, koje je održao društveni prosvetar. Posle veoma uspešnog predavanja, pozdravili su našu svečanost delegati mesnih kult. prosvetnih društava i to: za opštinsko poglavarstvo opšt. načelnik Stanko Babin, za Kolo srp. sestara gđa. Jećinac Zora, za Udruženje dobrovoljaca g. Mita Jećinac, za Udruženje rez. oficira g. Nik. Sv. Beljanski, rez. major, za Slovačku narodnu čitonicu Dobronjovskij, za Udruženje čehoslovačkih žena s. Šipicky-Šagy.
- 4) Pesma o Tyršu, koju je deklamovala na slovačkom jeziku s. Marka Machova.
- 5) Ženska deca vežba: Dimnjačari.
- 6) Naraštajka s. Subotin deklamovala je pesmu »Sokolstvo«.
- 7) Hej Sloveni. Zatim je sledila igranka.

Program akademije izveden je na opšte zadovoljstvo dobro. Poseta je bila dobra, a uspeh veoma dobar. — Dr. V.

SOKOLSKO DRUŠTVO NIKINCI.

Tyrševa proslava.

I naše Sokolsko društvo shvatilo je ozbiljno i savsesno svoju sokolsku zadaću i dužnost te nije htelo da zaostane za ostalim bratskim društvima, pa je 5 marta o. g. zajedno sa građanstvom proslavilo i s puno zahvalnosti poklonilo se uspomeni stogodišnjice rođenja ovog velikog slovenskog sina, narodnog vođe, junaka i preproditelja, oca Sokolstva dr. Miroslava Tyrša.

Raspored je bio lep i ukusan. Program je počeo sa svečanom sednicom u 10 sati pre podne. U dvorani gostione »Zeleni Venac«, kod brata Adolfa Hajdu.

Proslavu je otvorio starešina br. Martin Nikić, zatim je otpevana državna himna, posle čega je prosvetar br. Vladislav Diklić održao kratki govor o dr. Miroslavu Tyršu. Iza toga je učenic IV raz. osnovne škole Ivan Konkol recitovao Senoinu: »Budi svoje. Herta Majer, učenica IV raz., recitovanjem pesme »Sokolu« od A. Harambašića pobudila je osobito priznanje. Sa državnim himnom svršila je svečana sednica, a u 8 sati naveče održana je svečana akademija. Akademiju je otvorio starešina br. Martin Nikić, pozivajući prisutne, da pozdrave našeg prvog i najvećeg Sokola Nj. Vel. Kralja i starešinu Sokola Prestolonaslednika Petra. Uz burno i oduševljeno »živio«, vokalni zbor zapeva državnu himnu. Nato je br. Nikola Bolić u kratkim i jasnim crtama prikazao život i rad dr. Miroslava Tyrša, tako da su svi prisutni dobili čistu sliku o tom velikom mužu i o njegovom najvećem delu, Sokolstvu.

Muška deca izvela su zatim »Sabračaje« od Vel. Popovića. Posle toga izvodio je muški naraštaj proste vežbe pod vodstvom brata Vladislava Diklića.

Prvu i drugu vežbu za slet u Pragu izvodili su članovi. Kao šesta tačka peva muški sokolski zbor »Brati predragi« od Švkaršića, i Zganjčevu »Pod kopinom«, pod vodstvom horo-vode br. Vladislava Diklića. Iza toga petorku izvode članovi. Posle kratkog odmora ženska deca izvadaju vežbu od V. Popovića »Reduše«, rukovodena načelnicom s. Alicom Šnajder, a ritmičke vežbe izvadaju članice pod vodstvom podnačelnice s. Zore Hoterer. Splitske vežbe su izveli članovi pod vodstvom načelnika br. Nilića Marka, koji je i sve članske vežbe predvao. Program se završio pesmom od Pašćana: »Teče voda teče«, koju je pevao uz pratnju hora br. Antun Mesić. — Pesmom Slavjanskoga »Vniz po matuške« završena je ova lepa i uspeša akademija, a zatim se razvila igranka.

Akademija je uspeła preko svakog očekivanja. Sala je bila dupkom puna, te se među prisutnima zapazilo mnogo gostiju iz obližnje varoši Rume i okolnih sela. Rumski Soko zastupao je starešina br. dr. Guido Soretić, a načelstvo srca rumskog pristav br. Nikola Stefanović.

SOKOLSKO DRUŠTVO ST. BANOVCI.

Tyrševa proslava.

Sokolsko društvo Stari Banovci sa bratskim sokolskim otkom Belegiš, koji radi nevremena, nije mogao sudelovati, priredilo je 6 o. m. prigodnom stogodišnjice rođenja Dra M. Tyrša, svečanu proslavu i akademiju.

Jutarnji deo proslave, i pored nezgodnog vremena, bio je dobro posećen. Posle otpevanje himne, brat starešina, Nikola Mudrić otvorio je svečanu sednicu. Nakon toga je brat prosvetar, Antonijeti Josip, govorio o temi: »Dr. Miroslav Tyrš — otac Sokolstva«. U kratkim potezima izneo je dela i misli Tyrševu, iz kojih se jasno oertavala veličina oca Sokolstva. Pri koncu svog predavanja brat je prosvetar naglasio, da je rezultat te velike energije spojene sa širinom pogleda i plemenitošću srca bio ostvarenje slobodnih, slovenskih država: Čehoslovačke, Poljske i Jugoslavije. Posle lepih prigodnih deklamacija, koje su recitovale sokolska deca, svečanost je završena pevanjem pesama: »Oj letni sivi Sokole« i »Oj Sloveni«.

Večernju akademiju otvorio je br. prosvetar govorom: »Tyrš, kao Sloven i čovek«. U njemu je uporedio, sa Diogenovim traženjem čoveka, traženje čehoslovačkog naroda posle praških barikada 1848 god. dok u Miroslavu Tyršu ne nalazi organizatora narodne energije, velikog Slovena i čoveka. Govor je lepo primljen od strane slušalaca.

Vežbe trakama i lukovima izvodila su ženska deca, kod kojih se video lep uspeh, a isto tako i odsutnost bolje sokolske discipline. To isto vredi i za mušku decu i naraštaj, koji su izvodili proste vežbe.

Kod članica, koje su izvodile proste češke vežbe, osetilo se da nije bilo intenzivnijeg rada, koji je potreban kada se kategorije pripremaju za istup. Članovi su lepo izveli III i IV prašku vežbu, što je publika pozdravila aplauzom.

Požrtvovan rad brata načelnika, Dimitrija Vitojevića, doprineo je, da je program akademije bio izveden na opće zadovoljstvo prisutnih gledalaca.

Ova sokolska priredba imala je lep moralan uspeh. Materijalan, radi oskudice u narodu, povoljan. — Soko sa Dunava.

Župa Bjelovar

SOKOLSKO DRUŠTVO DARUVAR.

Tyrševa proslava.

Sokolsko društvo Daruvar u zajednici sa Sokolskim društvom Donji Daruvar, a uz prijateljsko sudelovanje Čehoslovačke besede proslavilo je 6 o. m. na najsvečaniji način 100-godišnjicu rođenja osnivača Sokola dr. M. Tyrša, vezujući za ovu proslavu i 82-godišnjicu rođenja pretседnika Čehoslovačke republike br. Tome Masaryka.

Pre podne održana je svečana sednica upravnih odbora obaju Sokolskih društava zajednički u sokolani, koju je posle otvirene drž. himne otvorio starešina Sokola Daruvar br. dr. M. Latković.

Br. dr. Latković prikazao je veličinu Tyrševog rada, njegove uspehe na preporodu češkog naroda i neizmerne zasluge za sve Slovenstvo. Tyrša je prikazao kao naučnika, sociologa, mislioca i rodoljuba.

Posle deklamacija održao je vrlo uspešno predavanje o Tyršu br. Sosić Ivan, prosvetar. U svome predavanju naročito je istakao Tyršev duh i njegova načela.

Svečana sednica završena je sa slovenskom himnom »Oj Sloveni«.

Svečanju sednici prisustvovala je sreski načelnik br. Mišulin kao sokolski član i funkcioner, koji svuda pomaže razvitak Sokolstva i zalaže se za njegov napredak.

Uveče je održana svečana akademija, na kojoj je izvedeno 9 tačaka odabranog programa Sokola Daruvar i D. Daruvar. Sokolsku akademiju otvorio je opet pozdravnim govorom društveni starešina br. dr. Latković. Prosvetar Sokola Donji Daruvar br. L. Hlavček govorio je o Masaryku, prigodom 82-godišnjice njegovog rođenja. Naročito je divno istakao njegove zasluge za jugoslovenski narod još iz doba robovanja tuđinu.

Akademiji su prisustvovali mnogi građani, koji su bili vrlo zadovoljni sa izvođenjem programa, a naročito umet-

ničkim sviranjem na violini br. Hlavčeka, koji je izveo »Serenadu« i uspešnim pevanjem »Sevine pesme« od Smetane, koju je otpevala sestra Grundova, učiteljica i načelnica Sokola Donji Daruvar.

Akademija je završena s igrokazom »Snaga Sokolstva« od Bogunovića i Udičkog. Diletantska sekcija je u ovom komadu pokazala veliku sposobnost. Zatim se razvila igranka.

SOKOLSKO DRUŠTVO DUBRAVA.

Sokolsko društvo u Dubravi proslavilo je 6 o. m. na svečan način 100-godišnjicu rođenja osnivača i prvog ideologa Sokolstva dra. Miroslava Tyrša. Proslava je održana u prostorijama mesne škole u formi akademije uz blagonaklono sudelovanje mesnog obrtničkog tamburaškog zbora.

Svečanost je otvorio pred dupkom punom prostorijom sokolskog članstva i građana iz mesta i okolnih sela starešina br. Stipan sa proslavom o značenju ove svečanosti. Br. dr. Chytil održao je predavanje o životu i radu dra. Miroslava Tyrša s osvrtnom na život i preporod Slovena. Sokolska deca: Katica Martinčević i Nadica Skarekij deklamovala su vrlo lepo pesme: »U redove bratske« i »Ja sam mala Sokolica«, a naraštajac Nikola Dolar pesmu »Otađzbini« i naraštajka Blanka Bonjhadji pesmu »Ostajite ovde«, dok su naraštajci pod vodstvom br. Eugena Sabola, a naraštajke pod vodstvom br. Nikole Martinčevića izveli vrlo lepe proste vežbe, a prednjačica sestra Elvira Dolar sa sestrama Zlaticom Svoboda i Aurelinom Kurka proste vežbe s pevanjem, što su morale na zahtev publike ponoviti.

Tamburaški zbor pod ravnanjem svog agilnog zborovode g. Fr. Tadeja, izvodio je vrlo lepo više težih tamburaških kompozicija objubljenih narodnih pesama i t. d.

Po svršetku akademije, održan je uspeši bratski domenak uz sudelovanje istog tamburaškog zbora u sudesnim prostorijama brata Stj. Obraza u intimnom i veselom raspoloženju bratskog članstva, građana i seljaka.

I ova priredba kao i sve ostale koje Sokolsko društvo ovde priređuje marnim nastojanjem svoje uprave, da je vidna znaka zdravom širenju sokolske misli i bratstva među građanstvom i seljaštvom u duhu goleme delatnosti pokojnog dra. M. Tyrša, Fügnera i ostalih sokolskih prvaka i vođa.

SOKOLSKO DRUŠTVO DEŽANOVAC.

Dana 6 marta o. g. održana je akademija u spomen stogodišnjice rođenja prvog Sokola i inicijatora sokolske ideologije dra. Miroslava Tyrša. — Pre same akademije održao je opširno predavanje o Miroslavu Tyršu društveni prosvetar i tajnik br. Fran Šlabek, učitelj.

SOKOLSKO DRUŠTVO DARUVAR.

Iza predavanja održana je akademija. Nastupilo se u 10 tačaka. Naročito su lepo izvadale učiteljica sestra Anka Blažević, a pomogla joj je marljivo članica daruvarskog Sokolskog društva sestra Danica Milojević. Sestra Blažević je osobito lepo uvežbala žensku decu, koju je pratio na harmonici dak IV r. Casteck.

Članovi su nastupili u prostim vežbama i na spravama. Lepo su izveli sve vežbe, no vežbe na spravama se nisu mogle izvesti kako bi trebalo, jer je dvorana vrlo niska, te usled toga nezgodna za vežbe na spravama.

Sestre članice, kojih ima vrlo malo, izvele su praške vežbe.

Muški naraštaj je izvadao proste vežbe prilično dobro.

Na koncu su školska deca načinila skupinu, te su u toj skupini tri dečaka deklamovala pesmicu »Braća«. Što se je publici osobito svidelo.

Zatim se svima prisutnima zahvalio starešina br. Josip Drobnj na vrlo lepom odazivu, te pozvao Sokole i Sokolice kao i prisutne seljane, da pođu Tyrševim stazama za dobrobit našeg jugoslovenskog naroda, otađzbine i našeg najboljeg Sokola Njegovog Vel. Kralja.

Na ovoj akademiji se opazio u našem mestu veći interes seljana za Sokolstvo, te ima nade, da će jedno ipak lepa sokolska misao prodrati u srea našega naroda i sjediniti ga duhovno i nacionalno, da bude jak i otporan proti svima navalama. Samo Sokolstvo može, da odgoji čvrstog i ponosnog Jugoslovena i čoveka.

SOKOLSKA ČETA U ŠPIŠIĆ BUKOVICI

Sokolska četa u Špišić Bukovici dne 6 marta proslavila je poselom stogodišnjicu rođenja dr. Miroslava Tyrša u lepo iskičenoj sobi mesne škole, na koje se sakupio veliki broj mesnog općinstva.

ZASTAVE, VRPCE J. NEŠKUDLA LJUBLJANA
i sav pripadajući pribor Pražakova ulica 8

Pozdravni govor održao je br. starešina Stjepan Sitek, istakavši značenje dana te jačanje Sokolstva, završivši poklikom: »Slava dr. Miroslavu Tyršu«, što je općinstvo gromko popratilo. Zatim su izvedene praške vežbe po naraštaju muškom i ženskom, kao i po članstvu muškom i ženskom, te proste vežbe muške i ženske dece. Tajnik čete brat Ivo Milošević govorio je prisutnima o životu i radu dr. Miroslava Tyrša, što je pažljivo saslušano. Nato je izvedena deklamacija: »U redove bratske«.

Među prisutnima videlo se veliko zanimanje i razumevanje za viteški i prosvetni rad mesnog Sokolstva, te su učesnici s ovog posela poneli najlepše utiske.

Četa Špišić Bukovica osnovana je 27 februara 1930 i danas broji članova 41, članica 18, naraštaja muškog 10, ženskog 8, dece muške 28, ženske 30, svega 135 pripadnika. Četa dobro napreduje u svakom pogledu i danas raspolaže sa gotovinom od 3500 Din te pokretnom imovinom u vrednosti od 9000 Din.

Župa Celje

SOKOLSKO DRUŠTVO TRBOVLJE.

Tyrševa proslava.

V soboto 5. t. m. zvečer je priredil Sokol Tyrševu proslavu s svečanostno akademijo. Svečanost je otvoril sokolski orkester s sokolsko koračnico. Po uvodnih besedah starešine učitelj br. Pleskoviča, v katerih se je spominjal tudi 82-letnice predsednika Čehoslovaške republike Masaryka, je imel slavnostni govor prosvetar brat Vončina. V krasno zasnovanem govoru je očrtal br. Vončina življenje in delovanje velikega apostola Sokolstva M. Tyrša. Njegovemu govoru je sledila alegorična slika: Tyršu se klanja Sokolstvo. Med alegorijo je sviral sokolski orkester našo in češkoslovaško himno. Potem so se vrstili nastopi članov, članic, gojenk in naraščaja. Vsi nastopi so bili izvajani kar najlepše. Pevsko društvo »Zvon« je zapelo Aljaževu »Slovan na dan«. Akademijo je zaključil orkester zopet s sokolsko koračnico — Cela svečanost je bila lepa in zelo prigrčna, le obisk je bil razmeroma slab, kar pa je neopravičljivo. Tu ne more biti govora o krizi, saj je bil vstop prost; kriva je le naša nezavednost, ki jo moramo odločno grajati. Pogrešali smo jih mnogo. Ne biti Sokol samo na jeziku, temveč tudi v srcu. V bodoče mora biti v tem pogledu bolje.

SOKOLSKO DRUŠTVO GRIZE.

V nedeljo, dne 7. februarja 1932 se je vršil v prostorih šole v Grižah I. redni občni zbor Sokolskega društva Griže-Zabukovca, da položi račun o svojem prvoletnem delovanju. Zbora se je udeležilo 80% članstva in dokazalo, koliko važnost polaga na to veljavno ustanovo.

V uvodnih besedah se je starešina br. Fr. Razpotnik spomnil velike izgube, ki jo je utrpelo češko in slovaško Sokolstvo s smrtjo br. dr. Jos. Scheinerja, nato pa je v lepem govoru orisal Sokolstvo in njega idejo ter tako navdušil za njo tudi številne posetnike še nesokole. Po pozivu na članstvo, naj ostane zvesto sokolski ideji tudi v bodoče, je prešel na dnevni red, ki je potekel gladko.

Iz poročil je razvidno, da je društvo odposlalo 150 dopisov, imelo 10 sej in ca 25.000 Din denarnega prometa. V blagajni se nahaja 8391 Din društvenega imetja, ki se bo v najkrajšem času izdalo za novo telovadno orodje. V prvem letu je bilo 83 telovadur, ki so jih posečali člani povprečno po 14, naraščaj po 10, deca 40 na uro. Društvo je imelo v Zabukovci posebno vrsto telovadečih, ki ni zaostajala za matično. Društvo se je udeležilo 13 javnih nastopov povprečno s po 10 zastopniki. S svojim javnim nastopom pa je pokazalo nenaden dvig, ker je nastopilo 398 telovadečih. Br. prosvetar poroča o 3 igrah, 26 govorih, 5 predavanjih, knjižnici, pevskem in plesnem odseku. Iz matrike je razvidno, da si je odstopivših 82 članov osnovalo v Zabukovci samostojno društvo.

Najvažnejša točka zbora je bilo vprašanje novega društva v Zabukovci. Ker je v tej stvari nastal med župo in obema društvoma nesporazum, je občni zbor sklenil, da se sklepi izrednega obnovega zbora z dne 25. oktobra 1931 razveljavijo. Na ta način je bilo mogoče ustreči župni upravi Celja, da društvo izpremeni svoje ime. Radi tega se je društvo Griže-Zabukovca razpustilo in se takoj nato ustanovilo novo društvo z nazivom Sokolsko društvo Griže, katerega so vsi prisotni pozdravili z gromkim Zdravo!

V upravo novega društva je bil na predlog br. Fr. Razpotnika izvoljen večinoma stari odbor s sledečimi izpremembami:

Starešina: br. Karel Ocvirk.
Podstarešina: br. Jože Naprudnik.
Tajnik: br. Franjo Razpotnik.
Načel. nam.: br. Jože Županek.

Odbornika: br. dr. Jože Potrata in sestra Vaslej Marica.

Revizor: br. Jože Gaberšek.

Članarina se zniža od 36 Din na 24 Din letno. Vsemu odboru se je izrekel popolni absolutorij, posebna zahvala pa dosedanjemu tajniku br. St. Ledru, ki namerava v kratkem zapustiti naš kraj. Br. prosvetar prečita še Savezno okrožnico, ki jo je zbor sprejel z velikim navdušenjem.

Z zdravo klici vsem sokolskim predstavnikom so se zborovalci podali v gostilno g. N. Skobernetca, kjer je bila prirejena čajanka.

Župa Osijek

IZ UPRAVE ŽUPE

Sednica izvršnega odbora od 20. januara o. g. (prisutni: Petrović, dr. Perić, Vuičić, Retl, ing. Kvapil, Hriberški, Beara, mr. ph. Borbaš, Komadina, Tamberger i Urban) stvorila je sledeće važnije zaključke: Prema predlogu redovne glavne skupštine društva Ben. Magadenovac od 17 I o. g. imenuje se uprava toga društva sa starešinom Jesenkovićem Josipom, zamenikom starešine Vukovićem Stevom, prosvetarom Sarčevićem Pavom, načelnikom Feketem Josipom ml. i tajnikom Andrićem Milanom na čelu. — Prema predlogu red. gl. skupštine društva Darda od 10 I o. g. imenuje se uprava toga društva sa starešinom Šapinac S. Stevanom, zamenikom starešine Binrbauer Vilimom, prosvetarom Todorovićem Antom, načelnikom Jakovljević Milošem i tajnikom Vukobrat Perom na čelu. — Prema predlogu red. glavne skupštine društva Feričanci od 17 I o. g. imenuje se uprava toga društva sa starešinom Benović Markom, zamenikom starešine Stanek Imrom, prosvetarom Katičić Jakobom, načelnikom Bošnjak Josipom i tajnikom Šimenić Tomislavom na čelu. — Prema predlogu red. gl. skupštine društva Koška od 17 I o. g. imenuje se uprava toga društva sa starešinom Popović Radoslavom, zamenikom starešine Jug Josipom, prosvetarom Barčevski Ivanom, načelnikom Janković Gustavom i tajnikom Poljarević Simom na čelu. — Prema predlogu red. gl. skupštine čete Petlovac i delegata ove uprave zaključuje se odobriti da se ova četa pretvori u društvo i imenuje uprava društva kako sledi sa starešinom Petrović Radivojem, zamenikom starešine Getto Jovanom, prosvetarom Terzić Lukom, načelnikom Šlepčević Branimrom i tajnikom Gilg Petrom na čelu. — Na predlog red. gl. skupštine društva Podgorac od 10 I o. g. imenuje se uprava sa starešinom Berks pl. Lotarom, zamenikom starešine Kolar dr. Julijem, prosvetarom Šafić Vinkom, načelnikom Huzjak Tomom i tajnikom Zenser Andrijom na čelu. — Na predlog red. gl. skupštine društva Podr. Podgajci imenuje se uprava toga društva sa starešinom Adžić Antom, I. zamenikom starešine Bogdanić Fabijanom, prosvetarom Elbling Franjom, načelnikom Gostlibović Stevom i tajnikom Rašno Ilijom na čelu. — Na predlog gl. skupštine društva Sotin od 10 I o. g. imenuje se uprava toga društva sa starešinom Kušić Durom, zamenikom starešine Vidman Ivanom, prosvetarom Gavrilović Žikom, načelnikom Majcan

Markom i tajnikom Butraković Jovanom na čelu. — Na predlog red. gl. skupštine društva Tenja od 17 I o. g. imenuje se uprava društva sa starešinom Gavrilović Nikolom, zamenikom starešine Cerenko Antunom, prosvetarom Miterko Vasilijem, načelnikom Gavrilović Slavomir i tajnikom Vitas Stevanom na čelu. — Na predlog red. gl. skupštine društva Županja od 6 I o. g. imenuje se uprava toga društva sa starešinom Poljak dr. Miroslavom, zamenikom starešine Pavičić dr. Vojislavom, prosvetarom Bučan Marinom, načelnikom Bišof Dragutinom i tajnikom Galović Ilijom na čelu. — Na predlog red. gl. skupštine čete Bankovci (društva Feričanci) imenuje se uprava čete sa starešinom Inhof Pavlem, prosvetarom i načelnikom Šunk Rudolfom i tajnikom Inhof Pavlem ml. na čelu. — Na predlog red. gl. skupštine čete Gradiste (društva Županja) imenuje se uprava sa starešinom Petković Matom, prosvetarom Jovanovac Franjom, načelnikom Debelić Tadijom i tajnikom Fogadić Anicom na čelu. — Na predlog red. gl. skupštine čete Kapelna (društva D. Miholjac) od 9 I o. g. imenuje se uprava čete sa starešinom Tomasević Savom, načelnikom Drakolić Dokom i tajnikom Predragović Dimitrijem na čelu. — Na predlog red. gl. skupštine čete Lug (društva Darda) od 3 I o. g. imenuje se uprava sa starešinom Odošavić Milanom, prosvetarom Varga Aleksandrom, načelnikom Alaica Tanasijem i tajnikom Ukolov Danilom na čelu. — Na predlog red. gl. skupštine čete Slobodnica (društva Sibinj) od 10 I o. g. imenuje se uprava čete sa starešinom i prosvetarom Tomičić Jurjem, načelnikom Mileusić Budimrom i tajnikom Kirin Slavom na čelu. — Na predlog red. gl. skupštine čete Vera (društva Vukovar) od 3 I o. g. imenuje se uprava sa starešinom Maksić Ristom, prosvetarom i načelnikom Aćimović Milenom i tajnikom Maksić Savom na čelu. — Na predlog red. gl. skupštine čete Viljevo (društva D. Miholjac) od 17 I o. g. imenuje se uprava čete sa starešinom Rukavina Dragutinom, prosvetarom Kehrajter Marijom, načelnikom Filaković Markom i tajnikom Milinović Ivanom na čelu. — Na predlog i izveštaj načelnika Sok. društva Osijek gornji grad odobrava se osnutak i imenuje uprava Sok. čete Tenjski Antunovac (društva Osijek g. g.) i to sa starešinom i prosvetarom Findrik Danijelom, načelnikom Matić Stevom i tajnikom Petrović Ristom na čelu. — Zaključuje se likvidaciju čete Dolci poveriti društvu Feričanci.

Sednica izvršnog odbora održana 3 II o. g. (prisutni: Petrović, Stanetti, ing. Kvapil, Hriberški, Fišer, Komadina, Beara, Gamberger i Urban) stvorila je sledeće važnije zaključke: Na predlog glavne skupštine društva Osijek gornji grad od 17 I o. g. imenuje se uprava toga društva sa starešinom Perić dr. Matijem, zamenicima starešine Retl Dragutinom i Erman dr. Dinikom, prosvetarom Maričić Ivom, načelnikom Mučević dr. Stojanom i tajnikom Gamberger Josipom na čelu. — Na predlog red. gl. skupštine društva Vinkovci od 24 I o. g. imenuje se uprava toga društva sa starešinom Šumanovac dr. Pajom, zamenicima starešine Plemić dr. Levinom i Poljujan dr. Dragutinom, prosvetarom Čavrak Aleksandrom, načelnikom Živić Petrom i tajnikom Crepić Josipom na čelu. — Na predlog red. gl. skupštine društva Slav. Brod od 24 I o. g. imenuje se uprava društva sa starešinom Kovačić dr. Emanuelom, zamenikom starešine Brdarić Slavkom, prosvetarom Ilić Z. Tanasijem, načelnikom Dekval Dragutinom i tajnikom Smajić Valentinom na čelu. — Na predlog red. gl. skupštine društva Donji Miholjac od 31 I o. g. imenuje se uprava društva sa starešinom Katušić dr. Božidarom, zamenikom starešine Frančić dr. Ivanom, prosvetarom Šepa Jovanom, načelnikom Šiš dr. Viktorom i tajnikom Maroslavic Antom na čelu. — Na predlog vanredne gl. skupštine društva Vukovar od 31 I o. g. imenuje se uprava društva sa starešinom Koch Matijem, zamenicima starešine Garić Jankom i Poić Antunom, prosvetarom De Polo Ivanom, načelnikom Šijanović Andrijom i tajnikom Tirk dr. Dragutinom na čelu. — Na predlog glavne skupštine čete Noskoveci (društva Sopje) od 17 I o. g. odobrava se osnutak i imenuje uprava ove čete sa starešinom Engelman Aladarom, prosvetarom Bosnaj Mijom, načelnikom Semeš Aladarom i tajnikom Ilovača Ivanom na čelu. — Zaključuje se likvidacija četa Antin, Paboš i Medinci. — Prima se na znanje izveštaj načelnika da su braća Franetić, Kalman, Pfeiffer i Velendrić položili prijamni ispit za saveznu prednjačku školu u Mariboru i time u istu primljeni. — Statističar iznosi brojno stanje pripadnika jedinica ove župe na dan 31 decembra 1931, koje u ukupnim brojkama iznaša: članova 9830, članica 1057, m. nar. 1908, ž. nar. 634, m. deca 3796, ž. deca 2755; dakle ukupno pripadnika 19.980. Posle kraće diskusije prihvaća se proračun župe za god. 1932.

Dana 3 februara o. g. održana je sednica uprave. Prisutni: Petrović, Vuičić, Retl, Stanetti, ing. Kvapil, Hriberški, Kovalska, Fišer, Beara, mr. ph. Borbaš, dr. Diklić, Dlouchy, Gerbl, Komadina, Krulj, dr. Mučević, dr. Župnik, Furman, Gamberger, Gulnerić, Urban i Miler. Otvorajući sednicu seća se starešina na 117 godišnjicu rođenja velikog vladike Štrosmajera te prisutna braća ustaju i kliču: Slava biskupu Štrosmajeru! Uzima se s odobrenjem do znanja imenovanja jedinica, koja je izvršni odbor obavio te se ujedno na predlog izvršnog odbora usvaja proračun župe za god. 1932. Zaključuje se, da se imenuju uprave samo onih društava i četa, koje su udovolje svim svojim obavezama i dužnostima prema župi i Savezu. Posle kraće debate usvaja se godišnji izveštaj tajništva, oteška za ozledni fond i socijalnog oteška. Štampanje god. izveštaja poverava se bratu Eugenu Sekleru kao najpovoljnijem nudiocu.

Sednica izvršnog odbora održana 10 februara o. g. (prisutni: Petrović, Retl, Stanetti, ing. Kvapil, Fišer, Beara, Borbaš, Gerbl, Furman, Gamberger i Urban) stvorila je sledeće zaključke: Prima se na znanje dopis Saveza, kojim župi izriče zahvalnost na prikupljenoj pripomoći za pasivne krajeve, ističući pri tome, da je župa Osijek od celokupne pripomoći, koja je u tu svrhu stigla Savezu pridonela jednu trećinu. — Na predlog izvanredne gl. skupštine društva Čepin od 17 I o. g. imenuje se uprava društva sa starešinom Gomerčić dr. Miloradom, prosvetarom Živko Mijom, načelnikom Romanić Vidojem i tajnikom Fridrih Stjepanom na čelu. — Na predlog red. gl. skupštine društva Orahovica od 17 I o. g. imenuje se uprava društva sa starešinom Jušić A. Slavkom, prosvetarom Hepp Viktorom, načelnikom Šepetavec Borisom i tajnikom Hocenški Franjom na čelu. — Na predlog red. gl. skupštine društva Vrpolje od 31 I o. g. i na izvešće delegata ove uprave pretvara se to društvo u četvrtu te se imenuje uprava čete sa starešinom Knežević Antunom, prosvetarom Rebac dr. Zvonimiro, načelnikom Bogdanović Ivanom i tajnikom Knežević Jakobom na čelu. — Na predlog red. gl. skupštine društva Erdevik od 24 I o. g. imenuje se uprava društva sa starešinom Vigele Ferdom, prosvetarom Filipović Žikom, načelnikom Makiš Stevanom i tajnikom Karalić Ignjatom. — Zaključuje se likvidacija četa Preslatinci i Beketinci, koja je poverava matičnom društvu Đakovo. — Na podnesak čete Budinci i izveštaj društva Koška zaključuje se tu četvrtu pretvoriti u društvo. — Odobrava se daljni proračuni za g. 1932 od 9 društava i 9 četa. — Proračuni od društva i 2 čete imaju se vratiti na ispravak. — Stavlja se u dužnost bratu gospodarstvu Gerblu, da podnese Savezu predlog za pravednu razdeobu banovinskih pripomoći za budžetsku godinu 1932/33 kao i predlog za smanjenje saveznog poreza. — Usvaja se ostavka brata Borivoja Petrovića na mesto starešine društva Petlovac. — Ostavka na položaju III zamenice načelnice župe sestre Magde Vesinger (radi udaje) upućuje se Savezu sa predlogom za uvaženje. — Uzima se na znanje, da je Savez uvažio ostavku brata B. Spernjaka na položaju III zamenika načelnika župe, koju je isti podneo radi preseljenja u Beograd.

Tyrševa ulica u Osijeku.

Na skupštini gradskog zastupstva u Osijeku, koja se održavala 17 marta o. g., prihvaćene je predlog župe Osijek, da se sadanja Nodilova ulica, u kojoj se nalazi Sokolski dom društva Osijek gornji grad, prozove »Ulicom dr. Miroslava Tyrša«.

Župa Tuzla

GODIŠNJA SKUPŠTINA ŽUPE.

Godišnja skupština župe održana je 14 februara o. g. u Tuzli. Istoga dana u 8 sati ujutro otpočela je konferencija izaslanika svih br. sokolskih društava, na kojoj su podneli referate: tajnik župe br. V. Bogičević: zapažanja sa godišnjih skupština br. društava; blagajnik i statističar župe br. M. Salihspahić o finansijskom stanju župe i društava, primetbe na godišnje izveštaje, blagajnički proračun za 1932 i izveštaj o kretanju članstva u god. 1931. Prets. odbora župe br. V. Vukanović podneo je izveštaj o prosvetnom radu župe i br. društava.

Posle referata navedene braće, razvila se je po pojedinim pitanjima diskusija, u kojoj su učestvovali mnogi delegati br. društava, članovi župske uprave i br. Voja Todorović, izaslanik br. Saveza.

Zaključeno je da se skupštini br. Saveza pošalju sledeći predlozi:

- 1) da se administracija uprosti i učini jednoobraznom;
- 2) da se doprinos društava br. Saveza smanji za 3 dinara u korist župa;
- 3) da se osnuje kod br. Saveza naročiti otešk, koji će rukovoditi sa radom sokolskih četa i davati mu direktiva, a analogno tome da se kod društava i župa osnuju ili otesci ili referenti za sokolske čete;
- 4) da br. Savez propiše pravilnik o učešću sveštenih lica i vršenju ver-

skih obreda prilikom osvećenja domova, razvijanja zastava i sl., da se nebi dešavalo, da sveštenici pojedinih konfesija otkazuju učešća prilikom ovakvih sokol. svečanosti;

5) da se društveni blagajnik i statističar biraju na god. skupštinama društava, a ne da se izabiru konstituisanjem. Isto tako da se izvrše izvesne izmene u pravilima sokol. četa;

6) da br. Savez propiše poslovnik za vođenje blagajna kod župa, društava i četa i dađe uputstva za taj rad. Također da odredi do kojeg iznosa smiju blagajnici držati novac u ručnoj blagajni;

7) da se onemogućuju naturanje raznih knjiga, plaketa, slika i sl., što vrše pojedini agenti služeći se raznim preporukama i često moralno obvezujući društva da takve stvari kupuju iako za to nemaju sredstava;

8) da se uredi, da Jug. Sok. Matice šalje br. društvima edicije, kalendar i slič. samo u onom broju, koliko se naruči, a župa da vodi računa o tome, da kalendar i ostale edicije Matice naručuju društva prema svojoj snazi;

9) da se predloži br. Savezu, da u sporazumu sa pojedinim ministarstvima izradi spiskove onih lica, koja imaju sokolske prednjačke i druge kvalifikacije i da takva lica namešta u društva, gde je potrebno, u koliko to nije smetnja službenim odnosima i preko izričite želje dotičnog činovnika;

10) da se poradi kod br. Saveza kako pojedini sokolski radnici nebi bili šikanirani, a najmanje od državnih organa;

11) da se na sveokolski slet u Prag pošalju od svake sokolske čete po 2 najbolja i najizvežbanija člana kao reprezentacija našega seoskog Sokolstva;

12) da se prouči pitanje starih dugova društava iz ranijih godina, pa da se takvi dugovi otpišu ako je dotično društvo u nemogućnosti da ih plaća.

Na pomenutoj pretkonferenciji postignut je jednoglasan sporazum za predlog nove župske uprave, koji će se sa skupštine poslati br. Savezu radi imenovanja.

Uoči skupštine i sutradan pre podne održan je zbor društvenih načelnika, na kojem je podnešen izveštaj o radu župe i društava u god. 1931, te primljen program rada za 1932 i proračun za god. 1932.

Kao dokaz visoke sokolske svesti primer je da su delegati velike većine bratskih društava primili predlog, da se radi unapređenja sokolskog rada u god. 1932 uplati župi izvanredni doprinos po članu u iznosu Din 2 za 1932 god.

Skupština je počela u 2 sata iza podne u Sokolskom domu u Tuzli. Brat. Savez je zastupao brat Voja Todorović, a na skupštini su također zapaženi predstavnici vojske, vlasti i svih mesnih škola. Bila su zaplana po svojim delegatima ova br. društva: Teslić, Lukavac, Kreka, Bos. Brod, Bijeljina, Doboj, Tuzla, Tešanj, Zvornik, Brčko, Zavidović, Modriča, Gradačac, Bukinje, Malgaj, Zepče. Radi nemanja materijalnih sredstava otkazao učešće Bos. Šamac, a bez opravdanja izostao sa skupštine br. društva: Kladanj, Gračanica, Derventa, Srebrenica i Janja.

Sa skupštine, kojoj je pretsedavao br. Jovan Petrović, starešina župe, upućeni su brzojavni pozdravi Nj. Vel. Kralju, Nj. Vis. Prestolonasledniku Petru i br. Savezu.

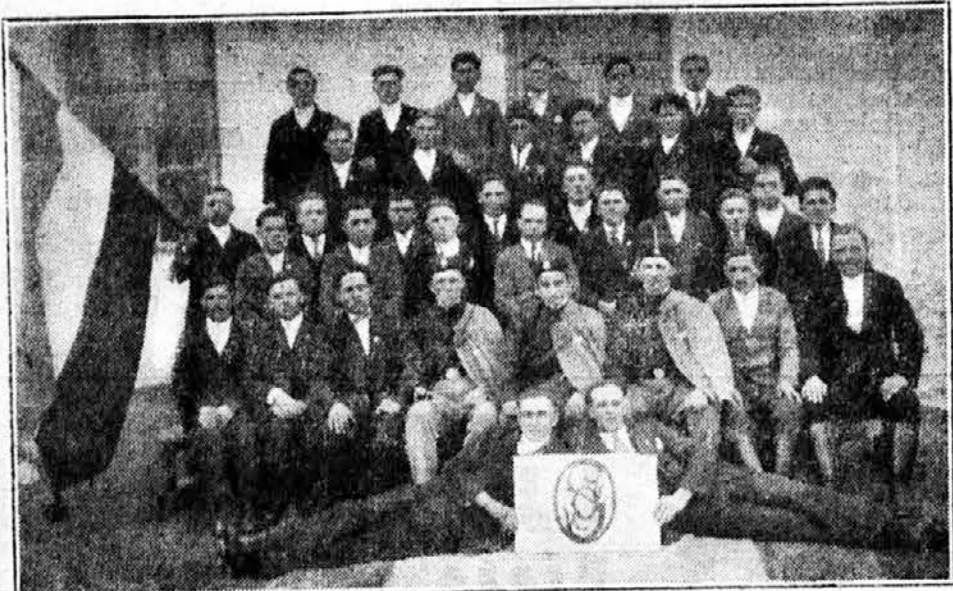
Iz izveštaja, koje su podneli činovnici župe vidi se sledeći važniji rad:

1) Na prošloj skupštini br. Saveza primljeni su predlozi župe o uprošćenju administracije i osnivanju oteška za seosko Sokolstvo, ali još nisu provedeni u delo.

2) Tokom godine osnovano je 1 novo sok. društvo i 17 novih sokolskih četa.

PREDNJAKINJA

s polletno savezno prednjačko šolo išće namešćenja. Vajena pi-sarniških poslov. Ponudbe na upravo lista.

Sokolska četa Podravska Selnica (Župa Varaždin)

3) Svima br. društvima i četama davana su tokom cele godine razna uputstva u radu i vodena savesna administracija u svima granama, tako da ni u čemu nije bilo zaostatka.

4) Održano je 19 sednica župske uprave i izvršnog odbora župe, bez sednica župskog načelnštva. Rečeno je i otpremljeno preko 3000 dopisa. Tehničkih sednica održano 22 i otpremljeno 1160 dopisa.

5) Pregledan je rad svih društava u tehničkom pogledu.

6) Župa je izradila da su sve nove sokolske čete dobile po izvestan broj knjiga od društava »Prosvete« u Sarajevu, »Narodnog zdravlja« u Beogradu. Pomenutim kult. društvima izražena je zahvalnost, što se čini i ovom prilikom.

7) Svima sok. četama na teritoriji Vrbaske banovine isposlovano je da su dobile po 50 komada voćnih sadnica.

8) Župa je od br. društava sabrala preko 3000 dinara i poslala preko bratskog Saveza postradalim od suše.

9) Župa broji pripadnika 6286 ili za 1041 više nego koncem god. 1930.

10) Župa broji 5 kvalifikovanih prednjaka, 18 pomoćnika i 146 bez ispit. Potreba župe je u tom pogledu 92 prednjaka i 38 pomoćnika. Broj vežbačkog članstva veći je za 36% nego u god. 1930.

11) Izraden je raspored rada i uputstva u radu sa decem i poslan društvima.

12) Izraden je novi red natecanja za župsku zastavu.

13) Savezne prednjačke tečajeve u Mariboru i Ljubljani posećivale su 2 sestre i jedan brat, koji su posle svršenog tečaja održali po društvima naše župe 14 prednjačkih tečajeva, a saradivali su kao nastavnici u žup. pred. tečajevima.

14) Održan je tečaj za laku atletiku i odbojku 24 maja 1931.

15) Održana su usporedno dva prednjačka tečaja župe u Lukavcu od 3—23 avgusta 1931 i to za učitelje i učitelje osnovnih škola i za članove društava.

16) Održan je u Tuzli okružni prednj. tečaj od 3—23 dec. 1931.

17) Župa je sudelovala na sletu u Splitu sa izvesnim brojem članova, koji su išli kao gosti.

18) Na dan 5 i 6 septembra 1931 održana su u Tuzli župska natecanja, na kojima kao pojedinci dobiše br.: Sokolsko društvo Brčko zastavu Nj. Vel. Kralja na jednogodišnje čuvanje i br. Sokol. društvo Kreka naraštajsku zastavu brata Staje T. Stajića, biv. župskog starešine.

Važniji momenti u radu br. društava:

1) Sokol. društvo Tuzla dozidalo je pod krov svoj veliki i lepi dom,

čija je predračunska suma milion dinara. Svečano osvećenje temelja doma izvršeno je 6 sept. 1932. Društvo ima veoma lepo izradeno lutkarsko pozorište, s kojim redovno izvodi predstave.

2) Sokol. društvo Bijeljina dograđuje svoj veliki i lepi dom, koji će verovatno tokom god. 1932 biti dovršen.

3) Sokol. društvo Gračanica razvilo je svoju društvenu zastavu na 1 dec. 1931.

4) Sokol. društvo Kreka: na 17 dec. 1931 razvijena je zastava Sokolske čete Husine, koju je četi poklonio starešina župe br. Jovan Petrović. Društvo ima svoj vlastiti kino.

5) Sokolsko društvo Lukavac održalo je svoje letovanje u Bakru u mesecu julu 1931 god.

6) Sokol. društvo Teslić ima svoj vlastiti kino i sokol. fanfaru.

7) Sokol. društvo Zvornik razvilo je svoju društvenu zastavu 13 sept. 1931.

Općenita opažanja:

Obzirom na učešće građanstva u Sokolu po verskoj pripadnosti je srazmerno zastupljeno, iz čega se vidi da je Sokolstvo jednako obljubljeno kod svih državljana. Tako je u vežbačem članstvu pravoslavnih 40%, katolika 32% i muslimana 22% od ukupnog broja.

Od približnog broja 8105 učenika osnovnih škola u Sokolu je 1030 ili 12% učenika srednjih škola 1694 u Sokolu 215 ili 12%.

Naročito se opaža iz godine u godinu porast nastavnika osnovnih škola u raznim sokol. dužnostima, što je veoma simpatično. Taj porast je velik kad se uzme da je god. 1928 u svima sokol. društvima bilo nešto oko 10 učitelja, a god. 1931 bilo ih je 58.

Iako se svuda oseća velika kriza, građanstvo je pokazalo krajnji napor da Sokolstvu omogući rad, pa su razni prilozima, članarine i prilozima za gradnju domova iznosili preko 1 milion dinara, što je sabrano tokom 1931 god.

Župa je provela u svima pravcima krajnju štednju, pa je u proračun za god. 1932 uneseno svega 25.891.89 dinara, a gotovo cela suma predviđena je za unapređenje tehničkog rada župe.

Posle podnešenih izveštaja, koji su primljeni jednoglasno i s odobravanjem, održao je izaslanik br. Saveza lep patriotski govor, istakavši rad župe i zaželivši još više uspeha u nastupajućoj radnoj godini.

Posle toga jednoglasno je primljen predlog, koji će se radi imenovanja župske uprave poslati br. Savezu. Prema tome predlogu župa čine ova braća i sestre: starešina Jovan Petrović, I zam. star. inž. Branko Budimir, II sam. star. dr. Aco Bogdanović (Bi-

jeljina), tajnik Vojislav Bogičević, prets. prosv. odbora inž. Ibrahim Šaćiragić (Kreka), načelnik inž. Vjekoslav Kovačević, I zam. Osman Tufekdžić (Lukavac), II zam. Julijan Kovaljski, III zam. Vlado Hodovski (Kreka), načelnica sestra Ljubica Venos (Brčko), I zam. Tereza Hoge (Kreka), II zam. Zora Kisić, blagajnik Mehmed Salispahić; članovi uprave: Aleksandar Beljanski, statističar; dr. Vojislav Vasiljević, prets. zdravstv. otseka; Vojislav Vukanović (Kreka), Nikifor Todić, dr. Milorad Kostić (Brčko), Drago Popović (Zvornik), Ferhat Azapagić (Bukinje), Danilo Marković, Velimir Česarević, Anto Vikić; zamjenici članova uprave: Kosta Jovičić, Ivo Mervar (Lukavac), Veno Rihter, dr. Vladimir Čaldarević (Bijeljina), Dušan Vuković (Teslić); revizori: Marko Vujasinović, Abdulah Kunosić; zam. revizora: inž. Bogoljub Janković (Lukavac) i Drago Vidaković (Zvornik); sud časti: Nikifor Todić (prets., inž. Branko Budimir zam. prets., inž. Vjekoslav Kovačević delovoda, Mehmed Salispahić, Danilo Marković i dr. Vojislav Vasiljević; zamjenici: Ferhat Azapagić, Vikić Anto i Kosta Jovičić.

Prisutni delegati su posle svršene pretkonferencije i skupštine razgledali gradnju Sokolskog doma u Tuzli. — V. B.

SOKOLSKO DRUŠTVO TUZLA

Pozorište s lutkama

Vrednim zauzimanjem br. Vene Rihtera, člana uprave Sokolskog društva Tuzla, dobilo je društvo jednu kulturnu tekovinu, koja će mnogo doprineti vaspitanju omladine, a to je pozorište s lutkama.

Br. Rihter je ne samo doprineo da se ta lepa zamisao ostvari, nego je marljivim radom, kod čega je pokazao veliku sposobnost, sam uspeo da izradi i pozornicu i lutke. Sav taj rad dovršen je za 4 meseca i odmah posle toga data je premijera. Pozorište je veoma simpatično primljeno kod građanstva.

Pozornica je široka 2½ m, a duboka 1.20 m, sa odgovarajućim brojem kulisa, izradenih uljanim bojama na platnu, a s kojim se može izvesti 16 do 18 promena. Lutke su velike 70 cm, imaju sve potrebne kostime, a ukupno ih je 52.

Celo pozorište stajalo je oko 10.000 dinara, a ta je suma već otplaćena.

Dosad je uvežbano i davano pet komada, kod čije su izvedbe sudelovala braća: Jankijević, Beneš, Dušek, Hasanović i Tkačik i sestre Đorđić, Kudara, Vit, Inderle i još neka braća, koja s osobitim interesovanjem i razumevanjem potpomažu rad pozorišta.

Kako je rad ove vrste tek u početku, br. Veno Rihter voljan je dati uputstva svakom br. društvu, koje to zatupa putem Sokolskog društva Tuzla. — V. B.

Župa Varaždin

SOKOLSKO DRUŠTVO DEKANOVEC

Iako je društvo osnovano istom 14 septembra 1930, i to na najsevernijoj tači naše otadžbine, ipak je članstvo toliko sokolski vaspitano, a pučanstvo za sokolsku stvar oduševljeno, da je moglo da pokaže snagu svoje jedinice okolici, koja je u punom broju prisustvovala sokolskoj akademiji, održanoj 6 marta o. g. u prostorijama osnovne škole.

Akademiju otvorio je pozdravnim govorom starešina br. Pavlek Ivan, a br. prosvetar održao je zatim predavanje o životu i radu dr. Miroslava Tyrša. Predavanje bilo je popraćeno ovacijama Nj. Vel. Kralju i starešini Nj. Vis. prestolonasledniku Petru. Zatim su deca otpevala pod vodstvom vredne sestre Jelke Lesjakove »Sokolsku himnu« od K. Sebora, nakon čega su pod vodstvom društvenog načelnika sledile ritmičke vežbe ž. dece, proste vežbe m. naraštaja i proste vežbe m. dece. Vežbe su bile popraćene odobravanjem od strane gledaoca, među kojima su se nalazili predstavnici vlasti i mesnih društava te medimurskog naroda, koji je dobio dobar dojam o sokolskoj ideji i o našem pokretu.

Glavnu godišnju skupštinu društvo je održalo 31 januara, kojoj je kao delegat župe prisustvovala br. Suligoi. Na skupštini izabrana je sledeća uprava: starešina br. Pavlek Ivan, tajnik br. Ovcar Petar, blagajnik br. Dobrenič Nikola, prosvetar i načelnik br. Bosanac Matija, načelnica s. Jelena Lesjak i dr.

SOKOLSKO ČETA BARTOLOVEC

Prigodom 100-godišnjice Tyrševog rođenja održana je u osnovnoj školi proslava, na kojoj je četni prosvetar, brat Grah, održao vrlo zanimivo predavanje o delovanju dra. Tyrša. Predavanje, koje je saslušao veliki broj slušatelja, među kojima je bilo i nesokola, završeno je pevanjem sveslovenske himne.

SOKOLSKA ČETA ČREŠNJEVO.

Ova naša agilna sokolska četa proslavila je 6 marta o. g. na dostojan način 100-godišnjicu rođenja velikoga Tyrša. Preko 100 gledaoca i slušatelja zanimanjem pratilo vrlo lep raspored, koji je imao 30 tačaka. Nakon govora starešine i prosvetara nastupila su u dobro izvedenim vežbama muška i ženska deca. Pevački zbor otpevao je 5

nacionalnih pesama. Tamburaški zbor otpevao je nekoliko kompozicija. Muška i ženska deca deklamovala su više prigodnih pesama. Program je upotpunjen sa dva igrokaza i to »Sloga« i »Jugoslavija«, koje je izveo podmladak pod vodstvom prosvetara, brata Kukuljice.

Župa Vel. Bečkerek

SOKOLSKO DRUŠTVO ORLOVAT.

† Brat Ilija Dabović.

Dne 3 marta o. g. umro je u Mostaru, gde je bio na otsluženju svog kadrovske roka, član vežbač ovog društva br. Ilija Dabović.

Pokojni br. Ilija isticao se među najboljima. Kadgod je društvo negde učestvovalo, br. Ilija je među prvima uzimao učešća. Na časove tačan, poslušna, dobar drug i pravi Soko. Mnogo društvo zbog ovih lepih njegovih osobina žali za njim. Nismo ni mislili, da će nas tako brzo, iznenada i bez oproštaja ostaviti. Njegove poslednje reči, kada je odlazio na svetu dužnost da služi kralju i otadžbini, bile su: »Zdravo braćo, možda se više nećemo videti.« Na žalost, eto, ostvarile su se.

Nismo Ti pripalili voštanicu na samrtnom času, ali će u nama gorjeti za uvek luč sećanja i poštovanja prema Tebi, našem bratu, uzor vežbaču i Sokolu. Tvojim roditeljima kao i bratu neka je ovo kao uteha za Tobom jer Te ni oni ne otpratiše do Tvoje večne kuće.

Poslednji Ti, brate Ilija, naš pozdrav. Slava Ti i mir pepelu Tvome!

Župa Zagreb

SOKOL. DRUŠTVO POPOVAČA.

Sokolsko društvo Popovača, odujući poštu osnivaču i ocu Sokolstva dr. Miroslavu Tyršu, svečano je proslavilo stogodišnjicu njegova rođenja dana 6 marta o. g.

Svečanu sednicu, koja je održana u sokolani, otvorio je lepim govorom starešina brat Ivan Tudić u prisustvu lepog broja članstva, naraštaja i dece.

O životu i radu dr. M. Tyrša održao je vrlo lepo predavanje brat dr. Ivan Babić, zam. starešine, koji je govorio o Tyršu kao čoveku, Sokolu i kao filozofu. Oertao je njegovu gorastanu figuru i silan uticaj njegovog delovanja na celokupno Slovenstvo, a napose na čehoslovački deo ovoga.

Predavanje brata dr. Babića bilo je saslušano sa velikom pažnjom i dubokim poštovanjem prema uspomeni tvorca Sokolstva. Brat starešina nakon toga je zaključio sednicu i apelirao na sve prisutne, da ustraju u sokolskom radu i da kroče stopama neumrlog Tyrša. — S. B.

SOKOLSKE ZASTAVE

izradjuje po duboko sniženim cenama
Tražite ponude sasvim neobavezno!
KIPOVE (poprsja) Staroste Saveza SKJ Nj. Vis. Kraljevića Petra

od gipsa ili od bronca po osnovi akademskog vajara Lobode primio sam u prodaju te ih nudim za ukras vežbaonica, trgovačkih radnja, pisarna i t. d., uz veoma umerene cene!

JOSIP HAFNER

LJUBLJANA
PRISOJNA ULICA 5
(TABOR)

Priporoča se najstarejša slovenska pleskarska, ličarska, sobo- in črkoslikarska delavnica
Ivan Bricelj
Ljubljana, Dunajska cesta 16

Strokovna izvršitev telovadnega orodja. Delo solidno, cene zmerne

ŠIRITE SOKOLSKU

!!! ŠTAMPU: !!!
„SOKOLSKI GLASNIK“
„SOKO“, „SOKOLIČ“ i
„NAŠU RADOST“

Konfekcija

za dame
za gospode

Najnižje cene! pri tvrdki: **Fran Lukić, Ljubljana**
Največja izbira! STRITARJEVA ULICA 9

Iv. Brunčič

pleskar in ličar
se toplo priporoča vsem cenj. naročnikom. — Delo solidno! — Cene zmerne!
TELEFON 34.346
Ljubljana
Kolodvorska ulica 23

„AGA-RUŠE“

udružene jugoslovenske tvornice acetilena i oksigena d. d.

Telegram: Aga Maribor Telefon: Maribor 2248

Proizvadjia i dobavlja u svakoj množini

KISIK I DISSOUS-PLIN

za autogeno svarivanje i rezanje svih kovina

Iz štampe je izašla 4 sveska knjižnice Prosvetnog odbora Saveza SKJ

Čehoslovaci i Čehoslovačka

Jugoslovenskim Sokolima za IX svesokolski slet u Pragu — priredio

FRANJO MALIN

Cena 1 primerku u kartonu 15 Din

Porudžbe prima i izvršava naklada:

Jugoslovenska Sokolska Matica
LJUBLJANA, NARODNI DOM

J. Bonač sin

Ljubljanska kartonažna tovarna, Ljubljana

Tovarna za papir in lepenko, Količevo-Domžale

Centrala: LJUBLJANA, Čopova 16

Telefon interurban 23-07

Brzojavke: Bonač sin, Ljubljana

Izdelki:

Vsakovrstne kartonske in papirne embalaže, krožniki za pecivo, indiarer kapselni, vrečice, registratorji in mape „HERMES“. Lekarniške embalaže. Siva in rjava lepenka, beli in barvasti duplex in triplex kartoni v polah in zvitkih, klobučni papir (Hutpack), papir za kopije, razni ovojni papirji, papirne serviete, toaletni papir „SANOL“ itd.

Točna postrežba!

Vse prvovrstne kvalitete!

Zmerne cene!

Trgovina sokolskih potrepština i krojačka dvorana

Grga Horvatek

Dobavljač Saveza Sokola kraj Jugoslavije

ZAGREB

FRANKOPANSKA ULICA 9

Izradjujem sve vrste propisanih sokolskih svečanih i vježbačkih odijela, za sve kategorije muško i žensko članstvo. Prodaja svih sokolskih potrepština uz vrlo umjerene cijene. — Robu razasijem pouzdaćem. Vanjskim društvima obavljam brzu otpremu.

Ivan Javornik

Mesar, prekajevalec in izdelovalec vsakovrstnih

mesnih izdelkov iz svežega in suhega mesa

Lastni izdelki in moderna hladilnica

Ljubljana, Domobranska cesta 7

(Stojnica Šolski drevored, poleg Zmajevga mostu)

Podružnica Wolfova ulica št. 12

Žitnik Peter

Ljubljana

Ambrožev trg št. 9

Splošno kleparstvo, specialna
izdelava strelododov, »CONCO«
izolacije

Telefon 3146

Na vsesokolski zlet

V Prago morate v svečanem kroju. Tega Vam izdela solidno po meri in zelo poceni tovarna oblek

Stermecki, Celje, št. 44

Dobro češko in domačo blago, rdeča tkanina za srajce, platno za naraščajške hlače, telovadne triko hlače in maje, telovadni čevlji, sokolske kape, pasovi, ovrtniki, znaki in vse druge potreščine po zelo niskih cenah.

Društva zahtevajte ponudbe s ceniki in vzorci!

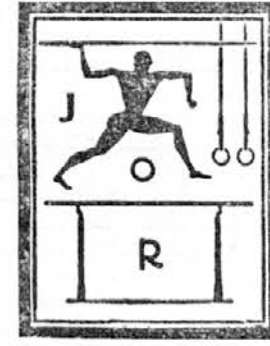

Tvornica gimnastičnega in sportnega orodja

J. Oražem

Dobavitelj Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije

Ribnica, Dolenjsko

Izdeluje vse vrste sokolskega telovadnega orodja, opreme za društvene in šolske telovadnice, sportne potreščine za lahko atletiko, orodje za letna telovadišča, kopalnišča in vrtove, gugalnice, orodje za deco itd. Prvovrstna in elegantna izdelava, solidna postrežba, zmerne cene. — Ilustrirani cenik brezplačno.

USTANOVLJENA 1881.

Cenik se nahaja v Sokolskem koledarju 1932.

Graviranje, štampilje, etikete

izrađuje solidno i tačno

Graverski zavod
Sitar & Svetek

Ljubljana, Sv. Petra c. 18

Klišeejevseh vrst, enobarvne in večbarvne izdeluje klišarna
JUGOGRAFIKA LJUBLJANA
SV. PETRA NASIP ŠT. 23
Telefon št. 2495

INDUSTRIJA SOKOLSKIH POTREBŠČIN

Branko Palčić Zagreb, Kraljice Marije 6

Dobavitelj Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije

Naslov za brzojavke: „Trikotaža“ Zagreb * Telefon interurban št. 26-77

Izvršujem vse vrste sokolskih potreščin za javni in zletni nastop vseh oddelkov našega članstva in to točno po predpisih Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Slike v originalnih barvah predpisanih krojev se nahajajo v knjigi „Organizacija Saveza SKJ“. Zahtevajte cenike in prospekte — Cene jako zmerne — Za točno in solidno izdelavo jamčim.

Hotel et Pension

BON REPOS

Na otoku

Korčula

Dalmacija

Najbolje ljetovalište

Glavna hranilnica

r. z. z. n. z.

pri Sv. Lenartu v Slov. goricah

se priporoča slavnemu občinstvu za vse v njeno stroko spadajoče posle

RUDE IN KOVINE

D. D.

LJUBLJANA, MASARYKOVA CESTA 15

Naslov za brzojavke: Rude
Telefon interurban št. 2327

En gros:

svinec, cink, cin, aluminij, baker, cinkova pločevina, svinčena pločevina, pocinkana železna pločevina, cinkovo belico (izdelek Cinkarne, d. d., Celje), barve, žveplenokisla glina, aluminijev hidrad, bakrena galica, cinkov prah, katran, stare kovine, kovinasti ostanki, rude vseh vrst

JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA U LJUBLJANI

REGISTROVANA ZADRUGA S OGRANIČENIM JAMSTVOM

opskrbljuje u smislu člana 2. svojih pravila sve sokolske organizacije u zemlji sa svim potrepštinama, koje su potrebne za izvođanje programa i za postignuće ciljeva našeg Sokolstva. Izdaje i raspisava tiskanice, knjige i brošure sokolsko-programatskog, uzgojnog i propagandističnog sadržaja, plakate, diplome, značke, legitimacije i muzikalije. Komisijska prodaja odora sviju kategorija

NASLOV: JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA, LJUBLJANA, NARODNI DOM
TELEFON BROJ 25-43. — POSTANSKO ČEKOVNI RAČUN LJUBLJANA: 13331
ZAHTEVAJTE CENIK**Jugočeska**

Jugoslavensko-česka tekstilna industrija d. d.

Kranj

izradjuje u svojim tvornicama raznovrsnu štampanu i bojadisanu pamučnu robu kao i prvovrsne izrade od umetne svile, kao:

„Dagmar“
„Zlata“
„Persida“
„Crep de Chine“
„Crep Slovene Bemberg“
„Emona Bemberg“

Kupujte domaću robu!

Posojilnica v Mariboru

r. z. z. o. p. Narodni dom

Ustanovljena 1882.

Telefon št. 108

Sprejema hranilne vloge v tekočem računu in na knjižice in jih obrestuje po 5%, proti odpovedi na 3 mesece po 6 1/2%. Daje posojila proti vknjižbi po 8%, na menice po 9%. Stanje hranilnih vlog nad Din 85.000.000,—, rezervnih zakladov nad Din 7.500.000,—

Naročajte vsa fiskarska dela za sok. društva, župe in Savez v Učiteljski tiskarni v Ljubljani
Izgotavljamo vsa dela po želji v latinici ali v cirilici